

accent

Kärlek på kongress

SÅ MÅNGA MÖTER KÄRLEKEN
I FÖRENINGSLIVET

Varför inte ge bort en prenumeration på Accent till någon du gillar?

Tidningen kostar bara 295 kronor för åtta nummer.

Mejla accent@iogt.se eller ring

Medlemsservice på 08-672 60 38 så hjälper vi dig.

accent

26

Colorado. Här är det lättare att hitta en butik som säljer marijuana än Starbucks eller McDonalds. "Vi riskerar att förlora en hel generation", säger kritikerna.

14

Kärlek. Många träffar sitt livs kärlek i föreningslivet. Accent har mött två par som träffats på kongress.

42

Anhöriga. Stiftelsen Trygga Barnen vill ge alla barn en trygg uppväxt och arbetar för att barn som växer upp med missbrukande föräldrar ska få hjälp.

22

Kongress. I slutet av juni arrangeras IOGT-NTO-rörelsens kongresser i Lund. Vi har grävt i handlingarna och presenterar de hetaste frågorna.

54

Porträtt. Mikaela Laurén var simstjärnan som låstes in i häktet i 70 dagar och dömdes för grovt dopingbrott. Nu har hon en egen tv-serie och sitter i Skavlands fåtölj.

Bakslag för alkoholstrategi i EU | 6

Trots att EU-parlamentet röstat för att en ny alkoholstrategi ska tas fram tycker inte hälsokommissionären att det behövs.

OECD: Höj alkoholskatterna! | 9

Skadligt drickande har ökat i många OECD-länder. OECD:s recept för att få ner konsumtionen innebär bland annat högre skatter.

Alkoholpolitik – nu på biståndsagendan | 12

Alkoholbruk hänger ihop med såväl spridningen av HIV som med våld i nära relationer. Den insikten har fått UNDP och WHO att jobba tillsammans i ett unikt projekt.

En human narkotikapolitik | 4

LEDARE Grunden i det nya drogpolitiska programmet är bra, men Pierre Andersson saknar en djupare analys.

"Tack – och förlåt!" | 62

ORDFÖRANDEN Anna Carlstedt tackar för sig efter ett kvartssekel i distrikts- och förbundsstyrelser inom IOGT-NTO-rörelsen.

OMSLAGSFOTO
Jonas Eriksson

FOTO: NATHALIE C. ANDERSSON

Chefredaktören.

Pierre Andersson

Snart kongress

En human narkotikapolitik

Till kongressen i slutet av månaden lägger IOGT-NTO:s förbundsstyrelse ett förslag om ett uppdaterat drogpolitiskt program.

Bra så, det gamla har några år på nacken.

I programmet slås fast att vi ska verka för en "restriktiv och human narkotikapolitik". Bra! Men jag saknar en del nödvändig analys.

Att IOGT-NTO vill att behandling ska syfta till drogfrihet är bra. En stor risk med substitutionsbehandlingen är att man väljer den för att den är billig, att man släpper den nödvändiga psykosociala komponenten och därmed ambitionen om drogfrihet. Med detta sagt: de som inte klarar att bli drogfria måste förstås få bästa möjliga vård ändå.

Att blankt säga nej till sprutbytesverksamhet med några korta rader är dock tveksamt. När vi lutar oss så tungt på evidens när det gäller alkohol måste vi ha bättre på fötterna för att bortse från vad WHO, Folkhälsomyndigheten och andra tunga instanser säger när det gäller narkotika.

Jag skulle också vilja se en djupare analys när det gäller värden. En hel rad åtgärder listas, men jag är osäker på om någon av dem tar itu med grundproblemet: Sedan början av 90-talet har det blivit allt svårare att få tillgång till bra vård.

Och en sak är säker: ska vi ha en restriktiv narkotikapolitik i ena änden måste vi ha en bra, human och tillgänglig vård i den andra.

Opinion.

SKRIV TILL OSS på accent@iogt.se
eller Box 12825, 112 97 Stockholm

"Vi samarbetar inte med SD"

■ I artikeln om rasism i Accent nr 3 sidan 21 ger Anna Carlstedt en kommentar som vi gärna vill förtydliga.

Inför valet 2014 inbjöd vi representanter för samtliga partier i Varbergs kommunfullmäktige till en politikerlunch med information om aktuella alkoholfrågor. Även en representant från SD deltog. Han tackar på sin hemsida för en intressant föreläsning och god lunch. Något samarbete med IOGT-NTO nämner han inte och vi har inte heller haft eller har något samarbete med SD. Vi har inte heller hyrt ut våra lokaler till SD. Dock vill vi fortfarande hävda, att om vi skall påverka våra folkvälda politiker i nykterhetsfrågan kan vi inte utesluta någon i dessa sammanhang, även om vi inte delar deras åsikter. Kanske kan vi påverka SD i rätt riktning, det kan gälla alkoholpolitik, rasism eller främlingsfientlighet.

STYRELSEN, IOGT-NTO-FÖRENINGEN LEON
GAMBETTA, VARBERG

"Skärpning SVT!"

■ Några av vår tids mest meriterade mästare inom idrotten deltar i detta omtyckta program. Det sänds på bästa tänkbara tid och vi är många, som slår oss ned framför teven för en stunds spänning och nostalgi. Merparten av dessa idrottsutövare har tränat hårt och levt sunt för att nå höjderna. I tider då många i samhället arbetar för att hålla våra ungdomar borta från alkohol och andra droger, tvingas dessa deltagare, som

är mångas idoler, att delta i vinprovning. "Vi är ju i Italien, ett av vinets förlovade länder"! SR och SVT har ett uppdrag att INTE främja användande av alkohol och andra droger!! Finns det ingen moral bland de människor, som gör våra radio- och teveprogram?

MEDLEMMAR OCH STYRELSEN
I IOGT-NTO, ÅNGE

"Vill inte köpa ett helt flak"

■ I Accent nummer 3/2015 skrev Kerstin Nilsson om Godtemplaredrickan. Min ICA-affär i Alingsås har gärna tagit hem den, men jag måste köpa ett helt flak med 12 st. Den borde finnas på Systembolaget! Ringde till deras kundtjänst, ingen efterfrågan. Om det blir det så kan de ta in.

Ringde sen till Herrljunga cider, som tillverkar den. Jo, den finns att köpa i deras lilla butik, 10 kr/styck, eller 12 st, ett flak, för 120 kr. Visserligen bor jag bara 3 mil från Herrljunga, och 4 mil från Borås, men åker inte så långt för bara köp.

MVH ELLY GRÖNBERG, ALINGSÅS

Rättelse:

■ I Accent 3/15 beskriver vi i en artikel Muslimska Brödraskapet som en "motståndorganisation". Det är en förenklad beskrivning som vi borde ha avstått ifrån. Faktum är att ordet var struket i korrekt men blev kvar på grund av den mänskliga faktorn.

PIERRE ANDERSSON, CHEFREDAKTÖR

Redaktionen. Det är vi som gör Accent.

accent

Accent ges ut av IOGT-NTO.
Pressläggning detta nummer: 29 maj 2015
Nästa nummer kommer ut: 28 augusti

Pierre Andersson
Chefredaktör och ansvarig utgivare
08-672 60 51, pierre.andersson@iogt.se

Maria Zaitzowsky Rundgren
Featureredaktör, reporter
08-672 60 56, maria.zaitzowsky@iogt.se

Eva Ekeröth
Nyhetsreporter
08-672 60 50, eva.ekeroth@iogt.se

Nathalie C. Andersson
Digitalredaktör
073-372 62 53, nathalie.andersson@iogt.se

Tobias Berving & Olof Rydén
ETC Kommunikation

Bildbehandling Ola Falk **Korrekturläsning** Gunborg Mellegård **Medverkande detta nummer** Jonas Eriksson, Rune Nilsson, Anders Perstrand, Daniel Lagerqvist, Sara Mac Key, Hanna Nolin, Pia Green, Lisa Öberg **Adress** Accent, Box 12825, 112 97 Stockholm **Telefon** 08-672 60 50
Fax 08-672 60 01 **E-post** accent@iogt.se **Webbplats** www.accentmagasin.se **IOGT-NTO:s förbundskansli** Tel: 08-672 60 00, Besöksadress: Gammelgårdsvägen 38, Stora Essingen, Stockholm, www.iogt.se **Prenumeration (295 kr/år)** och **adressändring** 08-672 60 38, prenumeration@iogt.se, fax: 08-672 60 01 **Annonsbokning** Pierre Andersson, tel: 08-672 60 51, accent@iogt.se **Tryck** V-TAB, Vimmerby. **Obeställt material** Tidningen svarar inte för insända, obeställda texter och bilder samt förbehåller sig rätten att redigera insänt material. **Lagring** Allt material i tidningen Accent lagras och kan publiceras elektroniskt. Icke anställda måste meddela eventuellt förbehåll mot sådan lagring och publicering. I princip publiceras inget material med sådant förbehåll.

Taltidning Accent finns även som gratis taltidning. **ISSN** 0345-0406. Medlem i Sveriges Tidskrifter.

SVERIGES
TIDSKRIFTER

IOGT-NTO värvar i sommar!

I sommar kommer IOGT-NTO att vara ute i Sommarsverige! Vi besöker följande platser:

Arrangemang

Torp (Örebro)

Nyhem (Mullsjö)

Kongress (Lund)

GeKås (Ullared)

Dansbandsveckan (Malung)

Urkult (Näsåker)

Stora Nolia (Umeå)

Nordstan (Göteborg)

Datum

(14)15-21 juni

(12)15-21 juni

22-27 juni

6-12 juli

12-18 juli

30 juli-1 augusti

1-9 augusti

10-16 augusti

Distrikt

Örebro

Jönköping

Skåne

Halland

Dalarna

Västernorrland

Västerbotten

Göteborg- och Bohuslän

Bor du i närheten av de platser vi besöker? Semestrar du i trakterna? Är du själv deltagare vid något event? Det är alltid uppskattat att få besök av IOGT-NTO-medlemmar när vi är ute och värvar, så passa på att stanna till om du är i krokarna!

Kontakta snarast Winnie:

✉ winnie.blom-jensen@iogt.se

☎ 0701-90 84 61

eller Robert:

✉ robert.lindh@iogt.se,

☎ 0733-72 62 19

IOGT-NTO Västernorrland

**IOGT-NTO Västernorrland önskar
alla en trevlig sommar!**

**Nyttja sommaren att besöka de lokala arrangemang
som genomförs.**

Några tips får du på www.iogt.se/vasternorrland

Reservera **Lördag den 3 oktober**

Alkoholpolitisk Kursdag

Härnösands Folkhögskola

Medverkan av

Nya förbundsordföranden Johnny Mostacero,

Yasmine Larsson socialutskottet m.fl.

Kallelse

Wendelsbergs och Tollares
folkhögskolors förbundsstämmor
hålls, i samband med IOGT-NTO:s
kongress i Lund, den 28 juni 2015,
klockan 8.30.

Skolstyrelserna för
Wendelsbergs folkhögskola och
Tollare folkhögskola

Fingeravtryck kan avslöja droger

NARKOTIKA Forskare från University of Surrey har visat att nedbrytningsprodukter från kokain kan hittas i fingeravtryck. Det rapporterar BBC. Forskarna tror att tekniken kan bli användbar på ställen där det behövs snabbt svar. Metoden är snabb, mindre kränkande och mycket svårare att lura än urinprov. Än så länge är apparaturen för stor och för dyr för att tas i allmänt bruk.

- Spektrometern har samma storlek som en tvättmaskin och den vi använder kostar £ 400 000, säger Melanie Bailey, lektor i analytisk och forensisk vetenskap, till BBC.

EVA EKEROTH

Män med HIV tål alkohol sämre

ALKOHOL Män med HIV påverkas lättare av alkohol. Det visar en ny studie från Yale University och VA Pittsburgh Healthcare System.

- Alkohol ökar risken för att du ska smittas eftersom det ökar risken för osäkert sex. Den som redan är smittad och dricker alkohol struntar oftare i medicinen, säger Amy C Justice, professor i medicin och folkhälsa vid Yale university, i ett pressmeddelande.

Hon anser därför att HIV-infekterade bör få råd angående sin alkoholkonsumtion.

EVA EKEROTH

200

procent mer alkohol dricker 19–22 åringar som använder cannabis.

Hälsokommissionären Vytenis Andriukaitis.

FOTO: EUROPEAN COMMISSION

Bakslag för ny alkoholstrategi i EU

Trots att EU-parlamentet röstat för att en ny alkoholstrategi ska tas fram tycker inte hälsokommissionären att det behövs.

ALKOHOL Vid det 16:e mötet med European Alcohol and Health Forum (EAHF) sa hälsokommissionären Vytenis Andriukaitis att kommissionen inte har för avsikt att ta fram någon strategi för att minska de alkoholrelaterade skadorna i Europa.

- Jag vill fokusera på att ta fram åtgärder för att minska riskerna för icke-smittsamma sjukdomar. Där ingår alkohol, men också tobak, näring och fysisk aktivitet, säger Vytenis Andriukaitis i sitt tal.

Mariann Skar, generalsekreterare på Eurocare, är besviken.

- Vi tycker det är väldigt tråkigt. När parlamentet bett om en strategi och 17 hälsoministrar från medlemstaterna gått samman och gjort detsamma är det märk-

ligt att hälsokommissionären går emot, säger hon till Accent.

Vad som ligger bakom hälsokommissionärens utspel vet hon inte.

- Jag förstår faktiskt inte varför han gör så här när han har så tydligt mandat. Till och med alkoholindustrin har ju velat ha en ny strategi. Nu hoppas vi att medlemstaterna och parlamentarikerna reagerar, säger hon.

Även Linda Engström, kommunikations- och påverkanschef på IOGT-NTO, är missnöjd med kommissionärens utspel.

- Det är förödande och pinsamt, men typiskt. Alla instanser har bestämt att man vill ha en stra-

tegi, men ändå blir det ingenting. Man kan verkligen undra varför? Det är bra med en strategi för icke-smittsamma sjukdomar, men det är dåligt för alkoholfrågan. Den handlar ju om så mycket mer, säger hon.

Hon är bekymrad för konsekvenserna.

- Länderna behöver ett ramverk att hålla sig till när de ska fatta alkoholpolitiska beslut. Det ger legitimitet och är något att hämta kraft ifrån. Tobakskonventionen är ett bra exempel. Har man inget sådant dokument måste varje beslut motiveras för sig, trots att vi egentligen är överens om att hålla alkoholen borta från områden som trafiken och graviditeten, säger hon.

Linda Engström

Mariann Skar

EVA EKEROTH

IOGT-NTO vill stoppa alkoholreklam vid dörren

Marknadsdomstolen öppnar för direktreklam för alkohol i brevlådan. IOGT-NTO kontrar med att dela ut dekaler med texten "Alkoholreklam, nej tack".

REKLAM Under 2011 uppmärksammades Konsumentverket – bland annat av IOGT-NTO – på att vinklubbar marknadsför alkohol via direktreklam.

Verket ansåg inte att detta stämmer överens med lagens krav på "särskild måttfullhet" och valde att anmäla ett av företagen, (The Wine Company), till Marknadsdomstolen. Man hänvisar i sin anmälan till att reklam

inte får vara "påträngande, uppsökande eller uppmana till bruk av alkohol".

I veckan föll domen. Marknadsdomstolen avslår Konsumentverkets krav.

Enligt Marknadsdomstolen är all reklam uppsökande. Att reklamerna kommer oönskad i brevlådan räcker inte för att man ska anse att den inte uppfyller kravet på "särskild måttfullhet".

Domen har fått IOGT-NTO att reagera och organisationen startar nu en kampanj där den som vill slippa alkoholreklam i brevlådan kan få en dekal med "Alkoholreklam, nej tack" hemskickad.

– Vi har lyft problemen med

alkoholreklam länge och den här domen visar ännu tydligare att det är dags att sätta ner foten. Vi dränks allt mer i alkoholreklam och investeringarna i den ökar explosionsartat. Våra politiker måste agera och ta ett helhetsgrepp kring hela frågan med marknadsföring av alkohol, säger Anna Carlstedt, ordförande för IOGT-NTO i ett pressmeddelande.

Den som vill läsa mer om kampanjen och beställa en egen dekal kan gå till iogt.se/nejtack.

PIERRE ANDERSSON

Marknadsdomstolen öppnar för alkoholreklam i brevlådan. IOGT-NTO protesterar.

ALKOHOLREKLAM, NEJ TACK!

Jag har sagt nej tack till alkoholreklam på www.iogt.se/nejtack.

Bag-in-box-köpare dricker mer än andra

ALKOHOL Sedan bag-in-box-vinerna introducerades på Systembolaget har vinförsäljningen ökat med 88 procent, från totalt 1,7 till 3,2 liter per invånare och år.

– Idag säljs drygt hälften av allt vin i bag-in-box, säger Mats Ramstedt, forskningsansvarig på Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, CAN.

Av de så kallade Monitorundersökningarna, där svenskar regelbundet intervjuas om sina alkoholvanor, framgår att 23 procent av dem som köper vin köper bag-in-box. De som köper bag-in-box köper nästan dubbelt

så mycket vin som de som köper vin på flaska.

– De dricker också 37 procent mer än de som köper vin på flaska, säger Mats Ramstedt.

Förklaringen till vinboxarnas popularitet är sannolikt priset.

– Medan priset på flaskvin stigit har boxvinet blivit billigare. Vi har räknat ut att snittpriset på en flaska vin idag är 85 kronor. I boxen är snittpriset 60 kronor litern, vilket motsvarar 45 kronor per flaska. Billigaste boxvinet har ett pris som motsvarar 40 kronor flaskan. Det är en ganska ordentlig mängdrabatt, säger han.

EVA EKEROTH

FOTO: HASSE HOLMBERG / TT

Sedan lädvinerna kom har vinförsäljningen ökat kraftigt.

1 300 nya medlemmar till IOGT-NTO

RÖRELSE Medlemsvärvningen går bra. Hittills i år har 1 300 medlemmar värvats till IOGT-NTO. En bra siffra, menar verksamhetsutvecklaren och värvningsansvarige Robert Lindh, som tror och hoppas att målet på 5 000 nya medlemmar ska vara realistiskt och fullt genomförbart.

– Det är kämpainsatser runt om i IOGT-NTO-landet som har gjort att vi får många nya medlemmar, konstaterar han.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

FOTO: ISTOCK

Premiär för ny film om droger

RÖRELSE En film om ungdomars droganvändning i Uppsala har haft premiär. Filmen heter "Lycka och helvete" och är den första av två producerade av Anders Lands.

Konceptet kallas Social Film och publiken, ungdomar i åldern 14–19 år, bjuds in för att diskutera.

Filmprojektet är ett samarbete mellan kommunen, Föräldraföreningen mot droger, IOGT-NTO och UNF och filmaren har valt att blanda dokumentära inslag med fiktion för att levandegöra problematiken.

Initiativtagaren Anders A Aronsson hoppas att filmen ska nå ut till så många unga som möjligt och att den ska väcka funderingar och reaktioner.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

FOTO: PRIVAT

HALLÅ DÄR!

Håkan Fransson

... drogforebyggare i Öckerö kommun som utarbetat en metod för att utrota ungdomsdrickandet.

Hur känns det att INGA elever bjudits på alkohol av sina föräldrar i år?

– Det känns som att vara läkare och uppfinna bote-medel mot cancer.

Är du förvånad över att ungdomarna dricker mindre för varje år?

– Jag hade faktiskt trott att det skulle gå fortare. När jag började 1999 drack Öckerös 15-åriga pojkar mest i landet. Om alla vuxna kommer överens om att det får vara slut på ungdomsdrickandet så skulle det upphöra, trodde jag. Det har det fortfarande inte gjort, även om vi minskar snabbare än andra.

Vad är det som gör att ni lyckas bättre?

– Man måste få ner ingångsvärdena. Om tio elever redan börjat dricka när de börjar i sjuan så kommer de att vara tjugo året efter. Får man ner antalet som druckit till tre kommer de istället att vara sex året efter.

Vad har du lärt dig genom ditt arbete?

– Det verkar vara lättast att ändra beteendet hos dem som dricker minst. De som dricker mycket och ofta har vanligen fler problem än att de dricker, och har kanske svagare föräldrar.

EVA EKEROTH

Eurocare sätter press på Formel 1

Eurocare vill stoppa alkoholreklam och sponsring i samband med motorsport.

REKLAM Lagom till Monacos Grand Prix-tävlingar i Formel 1 ifrågasätter Eurocare lämpligheten i att motorsporten sponsras av alkoholföretag. Alkoholreklam och alkoholsponsring av Formel 1 är en farlig cocktail skriver Eurocare i ett pressmeddelande.

– Vi tycker det är helt olämpligt. Det strider mot EU-direktivet där det tydligt framgår att bilkörning och alkohol inte hör ihop, säger Mariann Skar, generalsekreterare på Eurocare, till Accent.

Tillsammans med Institute of Alcohol Studies i Storbritannien och Monash University i Australien har Eurocare räknat på omfattningen av alkoholreklamen under förra årets Grand Prix i Monaco inklusive de olika teamens sponsorskyltar.

Resultatet finns att läsa i en ny rapport. Av den framgår att

FOTO: ISTOCK

Formel 1-publiken exponeras för alkoholreklam var femte sekund.

publiken exponerades för alkoholreklam var femte sekund, i nästan två timmar, under Monacos Grand Prix 2014.

Publiken är i det här fallet inte bara de som ser loppet på plats. Tävligen sändes över hela världen och totalt beräknas 500 miljoner ha tittat.

Rapportens författare anser att det går emot EU:s direktiv om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster liksom det rimmar

illa med alkoholindustrins egna frivilliga åtaganden.

Mariann Skar tycker det är märkligt att inte Motorsportförbundet tycker att de har något ansvar.

– Vi skrev till deras president och fick veta att han inte ansåg sig ha något ansvar för detta. Vi tycker att de ska sluta ta emot sponsorpengar från alkoholindustrin, säger hon.

EVA EKEROTH

IOGT-NTO fick nästan 450 tusen kronor

IOGT-NTO har tagit emot en check på 448 000 kronor från stiftelsen Goodcause.

RÖRELSE Goodcause, som grundades 2005, är en Stockholms-baserad stiftelse med syftet att starta och driva bolag som erbjuder konkurrenskraftiga produkter och tjänster, samtidigt som bolagens avkastning skänks till välgörande ändamål.

Eftersom IOGT-NTO är med i gruppen ideella organisationer

som får ta emot pengar från Goodcauses fond – i vilken förbundet, föreningar och medlemmar sparar – hör organisationen till dem som årligen har möjlighet att ta del av avkastningen.

– Vi har fått pengar från Goodcause i några år nu. Förra året fick vi 270 000 och i år väsentligt mer. Det känns förstås jättebra, säger

Tore Andersson, ekonomichef på IOGT-NTO.

Pengarna är inte öronmärkta, utan räknas in i IOGT-NTO:s hela budget.

MARIA ZAITZEWSKY
RUNDGREN

FOTO: ISTOCK

OECD: Höj alkoholskatterna!

Skadligt drickande har ökat i många OECD-länder. OECD:s recept för att få ner konsumtionen: en genomgripande alkoholpolitik, högre priser och medicinsk rådgivning.

ALKOHOL OECD oroas av de ökade kostnaderna för alkohol i medlemsländerna. I en rapport med titeln "Tackling Harmful Alcohol Use", visar OECD hur länderna ska komma till rätta med berusningsdrickande och andra problem kopplade till alkohol.

– Samhällets kostnader för alkohol är enorma. Det gäller hela världen, men särskilt i OECD-länderna. Och kostnaderna fortsätter att öka, säger Angel Gurría, OECD:s generalsekreterare, vid en presskonferens i Paris.

OECD förordar flera politiska

åtgärder för att komma till rätta med kostnaderna.

– Den positiva nyheten är att det går att göra något. En alkoholpolitik som omfattar många delar: prispolitik med minimipriser eller höjda skatter, reglering av marknadsföringen och medicinsk rådgivning för dem som behöver, är åtgärder som visat sig fungera. Dessutom måste rattfyllerilagstiftningen följas och, i vissa länder, stramas åt, säger han.

Exakt vilka åtgärder varje land ska vidta vill inte OECD lägga sig i.

– Det är antagligen olika åtgärder som behövs. I Frankrike och Italien har alkoholkonsumtionen sjunkit avsevärt samtidigt som den stigit mer än 25 procent i Polen, Israel och Norge. I Frankrike står nu 20 procent av befolkningen för två tredjedelar av konsumtionen. Att komma till

FOTO: OECD/HERVE CORTINAT

Angel Gurría

rätta med det kräver antagligen särskilda åtgärder, säger Angel Gurría.

Generalsekreteraren prioriterar skatter framför minimipriser.

– Med minimipriser stannar vinsten hos dem som säljer och kommer inte staten tillgodo, trots att de får ta kostnaderna. Därför är skatter att föredra, säger han.

EVA EKEROTH

Ny VD på plats på Dagöholm

I RÖRELSE IOGT-NTO:s behandlingshem Dagöholm har en tid stått utan VD, men nu finns Thomas Barrögård Fahlquist på plats. Han har tidigare arbetat som specialpedagog och utredare inom socialtjänsten. Han har varit chef inom Statens institutionsstyrelse och nu senast chef inom kommunal förvaltning.

Hanna Broberg, ordförande i Dagöholms styrelse, är nöjd med rekryteringen.

– Thomas är en klok person som har ett genuint engagemang för verksamheten, säger hon till Accent.

Själv säger Thomas Barrögård Fahlquist i ett pressmeddelande att han vill säkra behandlingshemmets ekonomi men också göra samarbetet med övriga IOGT-NTO tydligare.

PIERRE ANDERSSON

Narkotikadöd ska kartläggas

NARKOTIKA Regeringen ger Socialstyrelsen i uppdrag att kartlägga narkotikadödligheten.

– Den svenska narkotikapolitiken har en bred förankring, få unga testar droger och de flesta har en negativ attityd till narkotika. Ändå har vi en relativt hög narkotikadödlighet. Vi behöver veta vilka som dör och varför, säger Juan-Pablo Roa, politiskt sakkunnig på Socialdepartementet, till Accent.

Kartläggningen ska vara färdig i slutet av februari 2016.

EVA EKEROTH

FOTO: ISTOCK

BILDEN

FOTO: DANIEL JANSSON

Glad vinnare. Juniskompis år 2015 blev cirkusdirektör Henry Bronett. Priset får han för sitt klara ställningstagande för att barn har rätt till alkoholfria miljöer.

KOMMENTAREN

”Spännande med nya medier”

Under våren har Accent testat något nytt: vi har gjort ett webbtv-program och sänt live tre gånger. Det har varit spännande att få testa på ett nytt medieformat och att få intervjuar olika gäster om aktuella frågor inför IOGT-NTO:s kongress.

På ett sätt är ju allt detta precis det som är en medlemstidnings uppgift: att fånga upp det som händer, bidra med nya synvinklar i debatter och låta medlemmarna bestämma själva vad de tycker och tänker. Oavsett om det görs i papperstidningsform eller på nätet eller via radio eller tv.

Programmet har också fått oss på redaktionen att göra saker vi inte brukar göra. Som att möta människor för enkla

samtal om ett givet ämne. Ett möte som lämnat intryck i mig var när jag träffade Mia Garpefjäll som berättade vad kamratstödet i Skarpnäck betyder för henne. Hon har precis blivit nykter, och beskrev hur gemenskapen

fick henne att känna att hon kan klara av saker, att hon är värdefull.

Det är något väldigt vackert med det, tycker jag. För vad är väl en folkrörelse om inte en rörelse som förändrar livet för de människor som möter organisationen?

Där spelar också journalistiken roll. Att vi journalister tar oss tid att lyssna, och att människor vågar berätta och dela med sig av sin historia för att inspirera och stärka andra. Det är modigt – och det är vackert.

Så vill du känna dig extra inspirerad så här inför kongressen: ta dig tid att spana in några av videoinslagen på Accents YouTubekanal. Vem vet vilka nya tankar som kan väckas av några minuters intensiv lyssnande?

Trevlig sommar!

NATHALIE C. ANDERSSON

FOTO: EVA EKEROTH

FOTO: ISTOCK

Allt restriktivare syn på alkohol

Alkoholpolitiska åsikter påverkas av kön, ålder, hur mycket vi dricker – och vad vi röstar på.

ALKOHOL Enligt seniorprofessorerna Sören Holmberg och Lennart Weibull från SOM-institutet blir svenskarna allt mer restriktiva i sina attityder till alkohol.

– Förra året var 56 procent av svenskarna emot att sänka skatten på alkohol. Så många som 41 procent tycker att skatten ska höjas, säger Sören Holmberg, under en föredragning på Systembolagets alkoholforskningskonferens.

Sedan 2001 har opinionen blivit restriktivare år för år.

– År 2001 ville drygt 50 procent avskaffa monopolen, idag är den siffran nere på 28 procent. År 2005 ville 60 procent sänka skatten på alkohol, i dag är det 17 procent, säger han.

Våra alkoholpolitiska åsikter påverkas av kön, ålder, social bakgrund, egen alkoholkonsumtion och erfarenheter av alkoholproblem. Nu har ännu en faktor visat sig ha betydelse: politisk ideologi.

– Mest liberala är de som röstar på Sverigedemokraterna, men även de blir mer och mer restriktiva. De rödgröna, inklusive Fi, väljare är överens om en restriktiv syn, medan alliansens väljare tycker olika. De som röstar på

Moderaterna och Folkpartiet är mer liberala, medan Centerpartiets och Kristdemokraternas väljare är mer restriktiva. Största förändringen står dock Moderaternas väljare för. De har blivit betydligt mer restriktiva än tidigare, säger Sören Holmberg.

Kvinnor är generellt mer restriktiva i sina åsikter än män och yngre aningen mer liberala än äldre.

– Men utvecklingen går mot en mer restriktiv syn i alla grupper, säger han.

Svenskarna gillar Systembolaget.

– Förtroendet för Systembolaget är högt, men fortsätter ändå att öka. Intressant att notera är att ju mer man dricker, desto större förtroende har man. Lägst förtroende för Systembolaget har de som inte dricker alls, säger Lennart Weibull.

SOM-institutet har också frågat människor om de oroar sig för ökad alkoholkonsumtion.

– Det märkliga är att de som dricker mest oroar sig minst, men även de som dricker mest anser att alkohol är ett problem för samhället säger Sören Holmberg.

Medvetenheten om alkohol som samhällsproblem förvånade Lennart Weibull och Sören Holmberg.

– Vi hade inte väntat oss att medvetenheten skulle vara så hög, säger Lennart Weibull.

EVA EKEROTH

IOGT-NTO Ronneby får behålla Café Rådhuset

Efter starka protester får IOGT-NTO nu fortsätta att driva Café Rådhuset i Ronneby. Kommunen backar om den aviserade försäljningen.

RÖRELSE I förra veckan stod det klart att kommunen i Ronneby tar bort IOGT-NTO:s lokal – det gamla rådhuset – från sin säljlista.

Man hade tidigare planer på att sälja rådhuset, men har nu alltså tänkt om. I lokalen driver IOGT-NTO sedan många år en uppskattad träffpunkt och kafé-verksamhet.

– Vi har hyresavtal till och med den 31 december 2016 och som vi tolkar det så får vi vara kvar även efter det datumet. Det känns förstås väldigt positivt, säger Leif Ottosson på IOGT-NTO i Ronneby.

Han uppger att kommunen förmodligen tänkte ett extra varv

och ändrade sig efter att IOGT-NTO och personer som arbetar med kulturminnesvård högljutt protesterat mot försäljningen.
– Det har varit en stark opinion emot försäljningen. Jag tror att

kommunen gjorde en översyn och insåg att huset har ett sådant kulturvärde att det är vettigare att vi fortsätter att driva det, säger Leif Ottosson.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

FOTO: IOGT-NTO

Gamla Rådhuset i Ronneby.

Ökat fokus på jobb och boende i missbruksbehandling

Framgångsfaktorerna för missbruksbehandling är tak över huvudet och sysselsättning. Det tar Socialstyrelsen fasta på i de nya nationella riktlinjerna.

BEROENDE "Bostad först" är en modell där man prioriterar en

bostadslösning för människor som är hemlösa. Tillgången till bostad ska inte vara villkorad med krav på behandling eller nykterhet.

– I dag är det ungefär 30 procent av kommunerna som arbetar med "Bostad först" i någon form för sina hemlösa. Vi hoppas förstås att fler ska prioritera det arbetet i och

med att vi tar med det i riktlinjerna, säger Socialstyrelsens projektledare Maria Branting till Accent.

Ett annat alternativ som Socialstyrelsen stöder är en vårdkedja, där man kvalificerar sig gradvis till ett eget boende. Även sysselsättningsfrågan tar Socialstyrelsen upp i de nya riktlinjerna. Annat som är nytt jämfört med tidigare är rekommendationer kopplade till anhöriga samt samordning av insatser.

– Det gäller både hur man kan involvera anhöriga i behandlingen och stödinsatser till de anhöriga för deras egen skull. Sedan tar vi upp frågan om samordning av olika aktörers insatser med så kallat Case management, säger hon.

EVA EKEROTH

Estland höjer alkoholskatten mer än planerat

ALKOHOL Redan i april meddelade den nyttillträdde estniska regeringen, att alkoholskatten ska höjas. Alkoholskador är ett stort problem i Estland och nu vill man på allvar ta itu med problemet.

I slutet av förra veckan meddelade landets finansminister att alkoholskatten inte höjs med tio utan med 15 procent från och med februari 2016. Till detta kommer ytterligare höjningar om tio procent för 2017 och 2018.

Reaktionerna från alkoholindustrin lät inte vänta på sig. En företrädare för alkoholproducenten Liviko menade, att de estniska konsumenterna kommer att göra sina dryckesinköp i grannlandet Lettland.

SÖREN VIKTORSSON, HELSINGFORS

Alkohol och energidryck kopplas till missbruk

ALKOHOL Personer som har blandat alkohol och energidryck löper fyra gånger så stor risk att få diagnosen alkoholberoende.

Det är resultat som visats i tidigare studier gjorda på vuxna. En ny studie från Dartmouth College i USA visar att det även gäller ungdomar. Studierna säger dock inget om vad som är orsak och verkan.

EVA EKEROTH

30%

minskade våldet med när New South Wales i Australien minskade öppetiderna och höll bättre koll på alkoholserveringen.

FOTO: ISTOCK

FOTO: ISTOCK

För vem fungerar vården?

BEROENDE I de flesta studier som görs för att utvärdera olika behandlingsmetoder tas inte alla patienter med. Syftet är att minska risken för att resultaten påverkas av någon annan faktor än själva behandlingen. Det kan gälla patienter som har dubbla diagnoser, är blandmissbrukare, har gått igenom flera andra behandlingar tidigare, är hemlösa eller inte motiverade för behandling.

För att se vilka konsekvenser det kan få gick Jessica Storbjörk, docent i sociologi på Stockholms universitet, igenom materialet från en undersökning i Stockholms län där länets alla missbrukare deltog. De jämfördes sedan mot kriterier som ofta leder till uteslutning ur studier.

– Det visade sig att 96 procent av personerna skulle ha blivit

uteslagna av åtminstone ett av de tio kriterierna, säger Jessica Storbjörk.

Hur stor andel som vanligen faller ifrån kan hon dock inte säga.

En konsekvens skulle kunna vara att vården

anpassas efter fel målgrupp och att resultatet av behandlingen inte blir lika bra i verkligheten som utvärderingar visar.

EVA EKEROTH

Alkohol är inte en förutsättning för att drunkna, men det underlättar.”

Anders Wernesten, Svenska Livräddningssällskapet.

FOTO: PIERRE ANDERSSON

Alkoholpolitik – nu på biståndssagendan

Alkoholbruk hänger ihop med såväl spridningen av HIV som med våld i nära relationer. Den insikten har fått UNDP och WHO att jobba tillsammans i ett unikt projekt – för en bättre alkoholpolitik i utvecklingsländer.

ALKOHOL Alkohol orsakar 3,3 miljoner dödsfall i världen varje år och ligger bakom drygt fem procent av den totala sjukdomsbördan. Globalt är det den femte största riskfaktorn för ohälsa och för tidig död. Allt enligt WHO:s kartläggningar som nyligen presenterades i Oslo av Vladimir Poznyak som jobbar med missbruksfrågor på WHO. Seminariet arrangerades av Forut tillsammans med WHO och UNDP.

– Då är det ändå så att 62 procent av världens befolkning inte har druckit någon alkohol alls det senaste året, det är viktigt att komma ihåg, säger han.

Studier visar att det finns tydliga kopplingar mellan alkohol och andra problem, till exempel HIV. Där bidrar alkohol till att

människor smittas och riskerar att försämrade behandlingsresultaten.

Människor med alkoholproblem har betydligt svårare att klara en HIV-behandling på rätt sätt.

– En studie visar att ungefär dubbelt så många missar medicineringen om de dricker över huvud taget. Nästan fyra gånger så många missar på dagar när de dricker sig berusade, säger Vladimir Poznyak

Också när det gäller våld är kopplingen tydlig.

– Vi vet att strukturella faktorer som priser och tillgänglighet spelar roll för att förebygga våld, säger Vladimir Poznyak.

I ett samarbetsprojekt mellan WHO och UNDP försöker man nu i ett antal pilotländer göra något åt problemen.

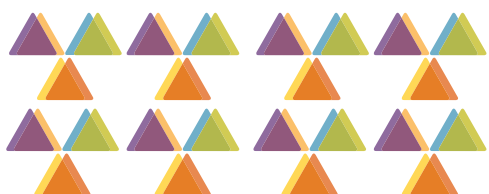
När UNDP och WHO träffade de första åtta afrikanska samarbetsländerna blev en sak tydlig enligt Tilly Sellers, ansvarig för HIV- och hälsoarbete i Afrika inom UNDP.

– Samtliga hade utarbetade och robusta policyer när det gäller HIV och könsrelaterat våld, men bara ett land kunde sägas ha en samlad alkoholpolitik. Det stod också klart att det här inte är en tillfällighet – det visar sig att alkoholindustrin effektivt lyckats blockera de förslag som funnits. Därför måste vi inom projektet satsa just på alkoholpolitik, säger Tilly Sellers.

Dudley Tarlton är programspecialist inom HIV- och hälsoarbetet och arbetar på UNDP i Geneve. Han berättar att arbete med alkohol och alkoholpolitik är ganska nytt för dem.

– Vi har inte arbetat alls mycket med den frågan tidigare. I praktiken handlar det mycket om att hjälpa de här länderna att stärka sin alkoholpolitik, det har så stor inverkan på andra områden.

PIERRE ANDERSSON

Alkokoll på distans

– En kurs via nätet

Hur hänger det här med alkohol, politik och IOGT-NTO ihop?

Delta i en grundkurs i alkoholfrågan som under hösten 2015 kommer att gå via Folkbildningsnätet.

Kursen pågår mellan **14/9** och **20/11**. Information och anmälan via **www.iogt.se/alkokoll** senast **31/8**. Kursavgift 200 kr.

29 okt – 8 nov.

Följ med på vår rundresa till bl.a. San Francisco, Los Angeles, Hollywood, Grand Canyon, Las Vegas m.fl. kända och okända orter och sevärdheter som ger dig en bred bild av USA. Du får uppleva, nationalparker, indian kulturer, och nöjesmetropoler,

Vill du veta mer?

Kontakta SOBER-resor,
Rotevägen 2, 433 69 Sävedalen,
Tel. 031-265330, eller sänd ett
mail till; soberresor@telia.com

**SOBER
RESOR**

www.soberresor.se

Du följer oss väl på webben också?

Vi publicerar nyheter varje dag på **www.accentmagasin.se**.
Längst ner på webbplatsen kan du också prenumerera på vårt
nyhetsbrev om du hellre vill hålla dig uppdaterad den vägen.

accent

Det sa klick på kongress

Ett av de vanligaste sätten att träffa en partner är, enligt forskare, via föreningslivet.

I sommar är det dags för kongress igen, ett arrangemang som många mött sin partner på. För Janne och Nunne sa det klick i Karlstad 1987. Matilda och Tommy blev ett par i Piteå 2005.

TEXT MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN FOTO LISA ÖBERG

k
ssen

En av de viktigaste faktorerna för varaktig kärlek är förtroende, tillit och gemensamma värderingar och intressen. Par som delar intressen håller ihop längre. Det menar sociologen Andreas Henriksson, som forskar om singelaktiviteter.

– I föreningslivet, på arbetsplatser och via vänner är de vanligaste sätten att träffa en partner, sen kommer nätdejting och på krogen, säger han.

I sammanhang där man känner sig trygg med varandra skapas utrymme för tillit och intimitet. Han menar att gemensamma intressen tycks ta allt större plats på önskelistan när man träffar en ny partner – och det har man ju allra högsta grad på exempelvis en kongress.

– Fördelen med en kongress eller ett annat större arrangemang som varar över några dagar är att man får många tillfällen att stöta ihop och prata med varandra.

Andreas
Henriksson

Tiden ger möjlighet att lära känna flera aspekter av en person. Utsidan blir mindre viktig. På krogen har man ofta bara en chans, vilket försvårar genuin kontakt, säger Andreas Henriksson.

Alkohol har traditionellt varit en viktig del av hur många väljer att umgås. Men Andreas Henriksson ser hur det börjar förändras. Allt fler väljer att dejta på annat sätt än över ett glas vin. Att dricka för mycket anses inte attraktivt. Men fortfarande kan helnykterism upplevas som en barriär för vissa tror han.

– Därför kan det kanske vara en fördel för en nykterist att träffa en annan nykterist. Då är alkohol en ickefråga och man vet att man har samma värderingar kring det, säger Andreas Henriksson, som dessutom tror att nykterister kan vara bättre på att ragga än icke-nykterister.

– Man tvingas utveckla andra strategier och egenskaper för att våga ragga. Man kan inte gömma sig bakom en lätt berusning för att våga mer.

För IOGT-NTO medlemmarna Gunnevi "Nunne" Lehtinen Johansson och Jan Johansson blev en kongress tummelplatsen för en spirande flirt som utvecklades till kärlek.

När Nunne, som kommer från Pargas i Finland, fick en inbjudan att åka på kongress i Karlstad var hon inte sen att tacka ja. Året var 1987, hon var 18 år och sedan flera år aktiv i finlandssvenska nykterhetsrörelsen. Hon tänkte att det skulle bli spännande att besöka Sverige och såg fram emot en rolig vecka med andra nyktra ungdomar. Vad hon inte anade då var att beslutet att åka på kongress skulle komma att förändra hela hennes liv.

– Jag hade kontakt med en svensk tjej som hette Maria. Vi skulle dela tält var det sagt. Men när jag kom fram var hon inte där. Så jag satte mig ner och väntade. Jag kände mig lite osäker och frågade två killar i tältet bredvid om de visste var hon var. De visste inte, men bjöd mig att hänga med dem. En av killarna hette Jan

"Ja, det var kanske inte kärlek vid första ögonkastet. Men vid andra."

Johansson, säger Nunne och berättar att hon inte tänkte något särskilt om honom just då. Mer än att han verkade trevlig, snäll och omtänksam.

Följande kväll var det invigningsfest och disco för UNF – och där stod Janne, som han kallades,

igen. Han gick fram till Nunne och började prata.

– Jag såg nog lite bortkommen ut och han tog hand om mig, vilket jag uppskattade. Janne var väldigt social och öppen, lätt att umgås med. Vi var tillsammans hela kvällen och senare, när det visade sig att Maria ändå skulle bo i ett annat tält, flyttade jag in i Jannes tält, säger Nunne med ett leende.

– Ja, det var kanske inte kärlek vid första ögonkastet. Men vid andra, säger Janne och berättar att hans första minne av Nunne är när hon satt där på gräsmattan och väntade på sin kompis.

– Jag tyckte att hon var väldigt söt och tog kontakt. När jag hörde att hon kom från Finland blev jag ännu mera nyfiken och intresserad. Innan veckan var slut var vi ihop, det kändes så självklart på något vis, säger Janne och tittar ömt på sin hustru.

Efter alla år verkar de fortfarande vara lika förälskade. De utbyter leenden och blickar, tar gärna på varandra. Minnena

från hur de träffades hjälper förstås också till att väcka känslor till liv.

Frånsett att det fanns en omedelbar och ömsesidig attraktion, är bägge övertygade om att deras gemensamma värderingar – nykterhet, solidaritet och rättvisa – spelade en stor roll för att de föll för varandra. Plus att atmosfären på kongressen var öppen och kontaktsökade – alla ungdomar var ju där på samma premisser och öppna för att lära känna nya människor.

Där och då kändes det som att det skulle bli de för all framtid.

Men när Janne klev på bussen för att åka hem till Östergötland efter en magisk vecka stod Nunne kvar och funderade på om de alls skulle ses igen. De hade bytt adresser, men inte lovat något.

– Jaha, det var den kongressförälskel-sen tänkte jag. Jag hade blivit dumpad av en kille bara några veckor tidigare, så jag vågade inte tro på kärleken. Och Jannes kompisar spädde på osäkerheten genom att kasta gliringar om att han hela tiden bytte tjejer – vilket ju inte alls stämde.

– Jag visste inte vad jag skulle tro, säger Nunne, som åkte tillbaka till Finland med ovisheten gnagande i maggropen.

Men efter bara några dagar damp det ner ett brev från Janne.

– Jag blev jätteglad, trodde knappt att det var sant, berättar Nunne, som kastade sig över papper och penna och svarade. Snart var en intensiv brevväxling igång.

Fakta. Nunne och Jan

Namn: Gunnevi "Nunne" Lehtinen Johansson och Jan Johansson.

Ålder: 46 och 48 år.

Familj: Döttrarna Karin 13 år och Stina 12 år.

Bor: I Skärkind mellan Linköping och Norrköping.

Gör: Nunne jobbar som produktions-controller på ett pappersbruk och Janne som anläggningsansvarig på ett kraftvärmeverk.

I slutet av sommaren kom Janne till Pargas och hälsade på.

– Jag minns hur pirrig, förväntansfull och euforisk jag kände mig när jag såg Janne kliva av flygplanet i Åbo. Tänk att han kom! För min skull, säger Nunne och ler vid minnet av den där berusande känslan av nyförälskelse. Hon var så lycklig över att han ville komma på besök så snabbt – och kanske var det i det ögonblicket som allt avgjordes. Han var mannen hon ville dela resten av livet med.

Janne blev kvar i en vecka och fick träffa Nannes föräldrar och syskon.

– Jag kände starkt att detta vill jag satsa på. Jag tyckte att det var det bästa som hänt mig och jag ville verkligen inte att det skulle försvinna, säger han.

Resan till Pargas blev en av många under åren som följde. Oftast åkte Nunne till Janne. Mellan träffarna höll de kontakt per telefon och brev och såg till att ses vid

"Vi ser till att ha mycket tid på tu man hand."

varje lov. Efter sommaren började Nunne plugga på högskola i Åbo och distansförhållandet fortsatte. Men på somrarna åkte hon till Sverige och jobbade, så paret fick ändå möjlighet att prova ett vardagsliv tillsammans. Janne jobbade och hade en egen lägenhet i Norrköping.

1994 flyttade Nunne äntligen till Sverige och jobbade ideellt och delvis arvoderat med EGTYP, vilket innebar mycket resande i Europa och till kontoret i Norge. Hon jobbade också en del på Åbo Aka-

demi, vilket periodvis tog henne till Finland. Det här innebar att paret fortsatte att pendla, om än nu med längre sammanhängande perioder under samma tak.

– Vi var så vana vid att vara särbos att det inte var något större problem, säger Nunne med ett skratt.

På skottdagen 1996 frågade Nunne Janne om det inte var dags för bröllop? De hade ju ändå varit ett par i nio år. Janne svarade att visst kunde han tänka sig ett bröllop. Men det fick inte bli för stort och han ville inte gifta sig i kyrkan. Så valet föll på Söderköpings rådhus en torsdag med bara de närmaste närvarande.

Kort efter bröllopet fick Nunne ett årslångt vikariat som administratör på Stockholms distrikt och då bodde hon i Stockholm under veckorna, för att till helgerna åka hem till Norrköping och Janne. I september 1997 började hon jobba på Junis förbundskansli och då valde hon att pendla varje dag i stället under de två år hon jobbade där.

Efter ytterligare några år, när hon var runt trettio, började Nunne fundera på barn. Hon ville bilda familj, men anade att Janne inte var lika sugen.

– Jag var orolig för allt ansvar det innebär. Och att vi skulle förlora vår frihet. Men när Nunne mer eller mindre ställde ultimatum gick jag med på att försöka få barn. Jag ville ju inte förlora det fina vi hade, säger Janne och berättar att så snart första dottern Karin var född var han helt såld. Bara ett år senare föddes dotter nummer två, Stina – och familjen var komplett. I dag bor de i en lantlig idyll i den lilla byn Skärkind mellan Linköping och Norrköping och stortrivs med tillvaron.

Vad är hemligheten för att hålla kärleken levande?

– Vi ser till att ha mycket tid på tu man hand. När barnen var små fick de vara hos morföräldrarna i Finland någon vecka på sommaren, så att vi fick rå om varandra ordentligt. Det tror jag är viktigt. Att man är ett par, inte bara föräldrar, säger Janne och får medhåll av Nunne.

– Och så är vi varandras bästa vänner. Vi gör mycket tillsammans, jag vill dela upplevelser med Janne. Han är min allra bästa vän! ■

"Jag hamnade i hans armar"

Kongressommaren i Piteå 2005 var het på mer än ett sätt. Under en brännande sol blev

UNF:arna Matilda Svensson och Tommy Carlsson ett par. De var då 14 och 17 år gamla.

TEXT **MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN** FOTO **PIA GREEN**

Matilda, uppvuxen i Ronneby, föddes in i rörelsen, medan Tommy – som kommer från Ånge – hade gått med i UNF året innan. År 2005 åkte han på kongress som ombud. Redan första dagen träffade han ett gäng killar som han började hänga med. En av dem hade en syster: Matilda.

– Det hände inget mellan oss direkt, men hon fanns hela tiden där, i närheten av sin bror, så vi hängde med samma personer, säger Tommy.

– Jag tänkte inget särskilt heller om Tommy, annat än att jag gillade honom. Men visst gick vi väl och sneglade lite på varandra. Så under en show en av de sista kvällarna så blev det plötsligt alldeles mörkt, jag tror att strömmen gick, och då hamnade jag i hans armar. Jag tror att

det var där och då som vi blev ihop. Något hände mellan oss, säger Matilda med ett leende.

Hon berättar att det hon föll för hos Tommy var att han var så snäll, rolig och lätt att umgås med.

– Vi hade helt enkelt kul tillsammans! säger hon.

– Och jag tyckte att Matilda var väldigt söt! säger Tommy.

Efter förbundsstyrelsens traditionella show, då det sa klick på allvar, var det inte mycket kvar av kongressveckan. Tommy och Matilda försökte ändå maxa sitt umgänge så gott det gick, innan det var dags att åka hem till respektive ort.

Deras vägar skiljdes tillfälligt, men det kändes självklart att de skulle hålla kontakten. Det var enkelt med hjälp av webbkamera. De pratade varje dag och besökte varandra så fort de hade en möjlighet. Men eftersom bägge gick i skolan blev det mest på loven – och ett och annat tillfälle utöver det.

Fakta. Matilda och Tommy

Namn: Tommy Carlsson och Matilda Svensson.

Ålder: 27 och 24 år.

Bor: i Örebro.

Gör: Matilda jobbar som förskolelärare och Tommy söker jobb.

*"Vi har inga hemligheter för varandra.
Vi kan prata om allt."*

Under sista året i gymnasiet flyttade Matilda upp till Ånge och Tommy, genom att byta inriktning på studierna och gå samhälle/ekonomi. Nu fick de äntligen ett vardagsliv ihop i Tommys lägenhet. Han jobbade då på posten.

Efter gymnasiet kom Matilda in på en utbildning i Örebro och flyttade dit. Förhållandet övergick ännu en gång i ett distansförhållande, som kom att vara i ett halvår.

Efter det flyttade Tommy också ner till Örebro och sedan dess bor paret där.

Hur framtiden ser ut vet de inte – mer än att de självklart kommer att fortsätta att leva ihop.

– Vi vill gärna gifta oss och bilda familj så småningom. Men kruxet är ju att våra respektive familjer bor i olika delar av landet. När man får barn är det en fördel att bo nära föräldrar, släkt och vänner. Men var ska vi bo? I Ånge eller Ronneby? Där är vi inte helt överens ännu, säger Matilda sakta.

Bägge är övertygade om att det faktum att de träffades på UNF-kongress bidrar till att deras förhållande är så starkt.

– Vi har många gemensamma nämnare och värderingar. Vi drivs båda av ett engagemang och gillar föreningslivet. Kongressen är ett väldigt bra ställe att träffa en partner. Det blir ofta mycket flirtande, vilket är positivt, säger Tommy.

Vilket är ert recept för att hålla ihop?

– Vi har inga hemligheter för varandra. Vi kan prata om allt, även sådant som känns jobbigt. Och så gör vi nästan allt tillsammans, vi har en ofantlig mängd saker gemensamt och delar massor av intressen. Vi gillar varandras kompisar och har samma umgängeskrets, säger Tommy.

– Ja, vi är nästan en och samma person och har svetsats ihop efter tio år! Vi gillar varandra jättemycket och är varandras bästa vänner, säger Matilda. ■

Tips. Dejtingexperten Marie Hagbergs sex bästa dejtingtips

- **Visa upp dig i olika sammanhang.** Prata med många. Mingla mycket.
- **Anordna en aktivitet** eller ett arrangemang. Ta chansen att påminna den du är intresserad av att komma.
- **Var glad och nyfiken.**
- **Spegla den du gillar** genom att härma tonfall och rörelsemönster.
- **Titta i ögonen.** Säg namnet på den du är intresserad av när du pratar med hen.
- **Visa intresse för den andre.** Prata inte bara om dig själv.

FOTO: MARTINA WÄRENFELDT

Svårt att hänga med?

Lugn, gilla vår **Facebooksida** eller följ oss på **Twitter** så får du de viktigaste nyheterna automatiskt.

facebook.com/accentmagasin
twitter.com/accentmag

Vi skickar också ut ett nyhetsbrev via mejl varje fredag – anmäl dig på **www.accentmagasin.se** om du är intresserad.

accent

5

HETASTE KONGRESS- FRÅGORNA

I slutet av juni är det dags för IOGT-NTO:s kongress. Flera viktiga framtidsfrågor kommer att diskuteras. Accent har gjort en djupdykning i handlingarna.

TEXT **PIERRE ANDERSSON** ILLUSTRATION **ISTOCK**

En ny strategisk inriktning, en ny plattform för socialt arbete och testverksamhet för att hitta en ny organisationsstruktur, det är några av de större punkterna på agendan för sommarens IOGT-NTO-kongress.

Låt oss börja med grunderna: Kongressen arrangeras vartannat år och är IOGT-NTO:s högsta beslutande organ. De hundra ombuden utses av landets 23 distrikt – som har olika många ombud beroende på hur många medlemmar de har.

I år arrangeras kongressen i Lund den 24–27 juni. Om du inte är anmäld och tänker följa förhandlingarna på plats kommer du att kunna se en livesändning på iogt.se.

Här har vi försökt sammanställa de viktigaste frågorna och de punkter som kommer att väcka mest debatt. Vill du kolla in de fullständiga handlingarna kan du göra det här: <http://www.nykter15.se/iogt-nto/forhandlingar/>

1

Vägen mot 2021

Den nuvarande långsiktiga strategin gäller till och med i år och på sommarens kongress är det dags att fatta beslut om en ny som ska gälla fram till 2021. Det här är sannolikt veckans viktigaste punkt: Strategin styr i förlängningen en väldigt stor del av organisationens arbete, vilka mål som ska prioriteras, hur resurserna fördelas och så vidare.

Det grundläggande upplägget i den tidigare strategin har förbundsstyrelsen gillat, man menar att den gett goda resultat. Det nya förslaget är därför knappast någon revolution, men innehåller ett antal nyheter.

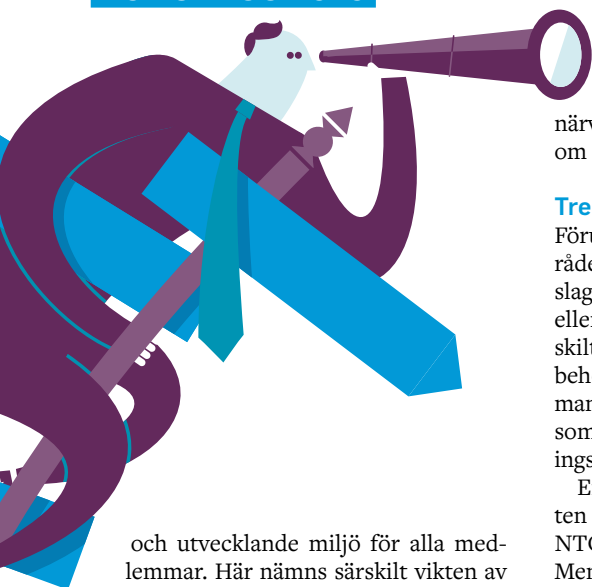
I dokumentets inledning förklarar också förbundsstyrelsen hur man tycker att det bör användas. Det viktigaste här är att det ska ses som nivåneutralt, det vill säga ett dokument som kan användas även för planeringen av distriktens och föreningsarnas arbete under de kommande åren.

En punkt som justerats något längs vägen är skrivningen om narkotikapolitik. I de första utkasterna stod bara att IOGT-NTO skulle jobba med frågan på internationell nivå, medan det färdiga förslaget innehåller följande: "IOGT-NTO arbetar för och stöder en restriktiv narkotikapolitik. Detta sker på global, nationell och lokal nivå. Samverkan sker med andra organisationer som står för en restriktiv narkotikapolitik." Sammantaget är dock fokus i förslaget helt klart på alkohol.

Fokus på tre områden

I den förra strategin hade man sex områden man ville fokusera på. Den här gången väljer man att koka ner det till tre – vilket innebär att exempelvis den särskilda fokusen på lokaler från den tidigare strategin försvinner. De tre prioriterade områdena är:

1. *IOGT-NTO är en modern, traditionell folkrörelse som erbjuder nykter gemenskap*
Här slår man fast att IOGT-NTO ska vara en bred folkrörelse som skapar en trygg

och utvecklande miljö för alla medlemmar. Här nämns särskilt vikten av demokrati och principen om alla människors lika rätt och värde.

Värt att notera är att dokumentet säger att IOGT-NTO ska bedriva en omfattande social verksamhet för den som har erfarenhet av eget eller andras beroende, vilket är en starkare skrivning än i förra strategin.

En annan nyhet är att man poängterar att IOGT-NTO ska erbjuda gemenskap också för dem som för stunden behöver en nykter miljö – något som innebär ett större fokus än tidigare på öppen verksamhet.

2. IOGT-NTO utmanar alkohollagen

Uttrycket ”alkhollagen” är något som börjat användas allt oftare inom IOGT-NTO. Kort sagt handlar det om att synliggöra och ifrågasätta de värderingar och normer som finns kring alkohol – och att fungera som motvikt mot den rådande alkohollagen.

Förbundsstyrelsen skriver också att ”IOGT-NTO behöver bli bättre på att utveckla ett ideologiskt samtal om alkohollagen och bli bättre på att arbeta normkritiskt överlag”.

3. IOGT-NTO driver en politik för ett nyktrare samhälle

Förbundsstyrelsen slår här fast att IOGT-NTO ska vara Sveriges starkaste påverkansorganisation för en restriktiv alkohollagen, och att påverkansarbetet ska utgå från folkrörelsens grundidé: ”De många ideella krafterna runt om i landet utgör en kollektiv förändringskraft. IOGT-NTO samlar och samverkar med alla som delar vår analys och som vill arbeta för ett nyktrare Sverige.”

Här nämns också att alkohollagen har en europeisk dimension som kräver

närvaro i Bryssel. Man lyfter också frågan om alkohol som utvecklingshinder.

Tre förutsättningar

Förutom de tre prioriterade strategiområdena pekar förbundsstyrelsen i sitt förslag ut ett antal förutsättningar som krävs eller underlättar arbetet. Här pekar särskilt förbundsstyrelsen på att IOGT-NTO behöver utveckla nya former för engagemang, som kan passa även de medlemmar som inte deltar i den traditionella föreningsverksamheten.

En annan fråga som nämns här är vikten av medlemsvärning och att IOGT-NTO varje år ska öka i medlemsantal. Men inför också ett nytt begrepp: Verksamhetsledare. Genom detta hoppas man kunna definiera en roll som redan finns ute i verksamheten: Alla medlemmar som gör en massa insatser utan att för den skull ha ett förtroendeuppdrag.

Förbundsstyrelsen ser också ett behov av ”ett kunskapslyft gällande ledarskap, ideologi och kommunikation” och vill sätta större fokus på ledarskap.

I dokumentet pekar man också på de resurser som IOGT-NTO har för arbetet. Förutom medlemmarna nämns Miljonlotteriet, fastigheter och Accent, men man nämner också IOGT-NTO:s folkhögskolor, behandlingshemmet Dagöholm och paraplyorganisationerna NBV och Våra Gårdar.

2

Konkreta mål för 2016–2017

För att bena ut vad strategidokumentet innebär mer konkret lägger förbundsstyrelsen också förslag om en Mål- och verksamhetsinriktning för den kommande kongressperioden. Här finns ett antal konkreta målsättningar. IOGT-NTO ska bland annat:

- starta minst två nya föreningar eller verksamheter inom varje distrikt, varje år
- utveckla social verksamhet
- etablera begreppet alkohollagen i samhällsdebatten och bidra till att fler ifrågasätter den

- bidra till att priset på alkohol höjs och att tillgänglighet och marknadsföring begränsas
- påverka så att fler förstår och bidrar till en restriktiv alkohollagen
- öka medlemsantalet varje år

En av nyheterna i dokumentet är att man som ett av målen, vill skapa en ”omfattande insamlingsverksamhet”. Insamling i sig är ingen nyhet för IOGT-NTO, men tanken är helt klart att det ska ske i en helt annan skala än tidigare.

En annan nyhet är målet om att IOGT-NTO ska ha ”fler ideologiskt skolade medlemmar”. I samband med detta anges också att Tollare Folkhögskola under kongressperioden ska utvecklas till ”ett centrum för ideell ledarskap”.

3

Det sociala arbetet engagerar

Till kongressen lägger förbundsstyrelsen ett förslag om en plattform för IOGT-NTO:s sociala arbete. Äntligen, säger många. Det sociala arbetet har blivit en allt större del av organisationens arbete under de senaste 10–15 åren, men har kanske inte uppmärksammats i den grad det förtjänar.

Förutom att förbundsstyrelsen nu väljer att trycka på det sociala arbetet i strategin har man alltså också tagit fram en plattform – något man fick i uppdrag att göra av den förra kongressen.

Vad är egentligen IOGT-NTO:s sociala verksamhet? Och måste man vara medlem för att vara med där? Och hur ska man hantera återfall, och besökare som kommer påverkade till verksamheten? Fram tills nu har man kunnat få lite olika svar på de här frågorna beroende på vilken verksamhet man besökt. I förslaget till plattform försöker man att ge svar som ska kunna gälla för alla.

Förutom plattformen så kommer också fyra olika motioner som berör det sociala arbetet att behandlas. Gemensamt för dem alla är att man vill att kamratstöd och annat socialt arbete ska ges högre prioritet och att man ska lägga mer krut på att utveckla det vidare.

4

Vad ska vi med distrikten till?

Också den här frågan har sitt ursprung i förra kongressen. Förbundsstyrelsen fick i uppdrag att tillsammans med distrikten utreda "förutsättningarna för framtidens förtroendevalda och distriktens organisering".

I utredningen konstaterar man att andelen medlemmar som är aktiva i föreningsverksamheten är låg, omkring 20 procent. Det verkar finnas behov av andra former för engagemang – ska detta ligga på distrikten?

Man konstaterar också att allt fler medlemmar är direktanslutna, och därmed står utanför den formella, representativa demokratin i organisationen. Kan man lösa det genom att alla medlemmar får rösta på distriktsårsmötet (istället för ombud från föreningarna)?

Dessutom har man pratat med distriktsstyrelserna som säger att de vill lägga kraften på utvecklingsarbete men att de i praktiken lägger mycket tid på administration och förvaltning. Skulle man kunna lösa det genom att köpa in administrativa tjänster från central nivå?

Förbundsstyrelsen vill nu starta en testverksamhet. Den ska vara helt frivillig för distrikten. De distrikt som är intresserade kan välja mellan tre modeller:

1. Ett medlemsstyrt distrikt – en distriktsförening

Här är det medlemmarna direkt som är ombud på distriktsårsmötet. Alla som bor i distrikten blir medlemmar i distriktsföreningen, men som medlem kan man också fortsätta att vara medlem i en lokal förening.

Huvuduppdraget för distriktsföreningen är att hjälpa medlemmar att kanalisera sitt engagemang. För att kunna fokusera på detta läggs administrativa och förvaltande uppgifter till ett centralt serviceorgan.

2. Ett föreningsstyrt distrikt

Här utgår man från den struktur som finns idag. Distriktets roll blir att stimulera och utveckla den lokala föreningsverksamheten – som ett led i att uppfylla målen i verksamhetsplanen. Distriktet har också ansvar för att stimulera den

stora grupp medlemmar som inte deltar i föreningsverksamheten.

För att frigöra kraft för utveckling lägger man också här administration och förvaltning centralt.

3. Ett förbundsstyrt distrikt

I det mest radikala testupplägget tar förbundsstyrelsen över ansvaret för utvecklingen, både av verksamheten och formerna för medlemsengagemang. Distrikten skulle fortsätta att vara kittet i lokalföreningarnas verksamhet och fortsätter att ha ansvar för administration och förvaltning.

I dagsläget är det enligt förbundsstyrelsen tre, fyra distrikt som sagt sig vara intresserade av att testa någon av modellerna. Max sex distrikt kan komma i fråga, mer tror man inte att man mårkat med. Tanken är att testerna ska utvärderas ordentligt och att de ska kunna pågå fram till 2021.

5

Ska man få dricka lättöl?

Som medlem i IOGT-NTO lovar man att inte dricka något som är starkare än lättöl, det vill säga 2,25 volymprocent. Frågan har diskuterats på många kongresser tidigare och i år är det dags igen.

Två motionärer lyfter frågan. Den ena vill ha nolltolerans och den andra argumenterar för att det idag finns så många alternativ till lättöl att IOGT-NTO gott skulle kunna sänka gränsen till 0,5 volymprocent. (Vilket är samma gräns som exempelvis Systembolaget tillämpar på sin hylla för alkoholfritt.)

Förbundsstyrelsen är försiktigt positiv, men påpekar att medlemslöftet är något IOGT-NTO har gemensamt med övriga IOGT-NTO-rörelsen vilket gör att dialog måste föras med dem innan man fattar beslut. Styrelsen pekar också på att en nollgräns kan vara praktiskt svår att hantera då ett antal livsmedel innehåller små mängder alkohol.

Förslaget från styrelsen är att frågan om att revidera medlemslöftet och ändra till en gräns på 0,5 volymprocent alkohol ska utredas till kongressen 2017. ■

BUBBLARE

Spel och dobbel

Ett par motioner tar upp IOGT-NTO:s lotteri Miljonlotteriet. Den ena argumenterar för att lotteriet borde ta ett större ansvar för hur man marknadsför sig och helt undvika telefonförsäljning. Den andra handlar också om risken för spelmissbruk – men här vill motionären gå längre och utreda vad det skulle innebära att sälja hela verksamheten.

Hur ska pengarna fördelas?

Den fråga som fått flest medlemmar att skriva motioner är den om fördelningen av organisationens resurser. En stor del av de totala intäkterna kommer från Miljonlotteriet, men hur mycket ska gå vidare till distrikt och föreningar, och hur mycket ska stanna på central nivå?

Det är inte första gången frågan diskuteras, men knappast heller den sista.

Ska IOGT-NTO engagera sig i narkotikafrågan?

I IOGT-NTO:s nuvarande strategi står mycket lite om narkotikapolitiskt arbete. I förslaget till nästa strategi har någon mening lagts till, men bland de konkreta målen i Mål- och verksamhetsinriktningen är det bara alkohopolitik som finns med.

Två motioner har kommit in som vill uppgradera det narkotikapolitiska arbetet. Där kan man bland annat läsa förslag om att "IOGT-NTO centralt, regionalt och lokalt aktiverar arbetet med narkotikafrågan på sätt som svarar mot den uppenbara faran att vi en gång till får uppleva, om än i andra former, vad som inträffade på 1960-talet då narkotikafrågan exploderade." ■

A photograph of a person in a dark suit reaching out with their right hand to touch a cannabis plant. The plant is green and leafy, growing in a black pot. The background shows a grow room with many other plants, hanging lights, and fans. The title 'Välkommen till Marijuana' is overlaid in a large, white, serif font.

Välkommen till Marijuana

I Denver, Colorado, är det lättare att hitta en butik som säljer marijuana än McDonalds eller Starbucks. **En ny, pengastark industri – med inflytande ända in i kongressen – har växt fram.** Samtidigt menar kritikerna att Colorado genom legaliseringen riskerar att förlora en hel ungdomsgeneration.

TEXT OCH FOTO **PIERRE ANDERSSON**

Bruce Nassau, ägare
till TruCannabis.

maland

En av Bruce Nassaus butiker ligger i Stapleton, ett industri- och shoppingområde i östra Denver.

”Kunderna kommer alltid tillbaka efter mer.”

BRUCE NASSAU

Minst 70 procent av marijuana som säljs måste odlas inom företaget.

Bruce Nassau poserar framför sitt varumärke "TruCannabis".

. I .

När man landar på Denvers internationella flygplats, sätter sig i hyrbilen och slår upp en av alla tillgängliga karttjänster för marijuana på telefonen så är Bruce Nassaus affär en av de som ligger närmast. Området heter Stapleton och består i övrigt mest av köplador, småindustrier och lagerlokaler. Vi är strax norr om I-70, den stora pulsådern in i Denver västerifrån. Inom ett par kvarter finns visserligen ytterligare fyra-fem marijuanabutiker men Bruce Nassau tycker att hans ligger bäst till.

– När folk kommer från flygplatsen är vi den närmaste butiken, säger han utan att dölja sin stolthet. Det är faktiskt en av anledningarna till att den ligger där den ligger. Under skidsäsongen får vi hit väldigt mycket turister, och ibland ger vi dem rabatt om de kan visa sina resedokument.

Välkommen till Colorado. Staten som redan år 2000 tillät medicinsk marijuana – och som runt 2009 såg antalet försäljningsställen explodera. I november 2012 röstade 54 procent av befolkningen för ett tillägg till delstatens konstitution som legaliserade marijuana även för så kallat rekreationsbruk.

Att gå in i en marijuanabutik i Colorado är inte riktigt som att gå in i vilken affär som helst. Först måste du passera en sluss med obligatorisk id-kontroll. Väl inne är skillnaderna mot vilken godisbutik som helst inte längre så stora. Glasdiskar och hyllor som visar upp varorna. Burkar med olika sorter som kunderna får lukta på. En särskild avdelning för olika tillbehör som kan användas för rökning. Personalen – de kallas för bud-tenders – är vänliga och hjälpsamma även mot nybörjare och berättar gärna och mångordigt om de olika sorternas egenskaper.

Bruce Nassau började i kabel-tv-branschen. Under trettio år byggde han upp en av landets största installationsfirmor för internet, tv och telefon. För femton år sedan sålde han till Wall Street, blev smått förmögen men tyckte att det var för tidigt att pensionera sig. Tillsammans med sin tvillingbror började han leta efter nästa utmaning.

– Du vet, en av de bästa sakerna med kabel-tv-branschen är att man har prenumeranter, eller hur? Well, jag ser samma sak i marijuanabranschen. Kunderna kommer alltid tillbaka efter mer.

Bruce Nassau ler och är uppenbart stolt över vad de har byggt upp. Han ser sig som pionjär, det vilar en slags nybyggaranda över hela branschen. För fem år sedan köpte de den första butiken och nu har de en liten butikskedja. De håller på att utveckla ett nytt varumärke, TruCannabis.

– Det har gått väldigt bra. Vår plan är att bli ett nationellt företag och vi förhandlar just nu i Oregon för att kunna gå in med vårt nya varumärke. Sedan fortsätter vi i Illinois och Nevada, där är jag inblandad personligen.

Bruce Nassau ser inte något större problem med legaliseringen.

– Jag är alltid bekymrad över att barn ska komma i kontakt med marijuana, särskilt de ätbara sorterna. Vi är noga med att följa lagen, men föräldrar måste också se till att hålla det borta från barnen – så skyll inte på oss om det blir problem.

– Men generellt måste jag säga att vi har haft minimala problem med marijuana sedan legaliseringen här i Colorado. Det har varit ett par incidenter där folk har

som är skötsamma och går kvar i skolan. En nationell studie från den federala myndigheten SAMHSA, Substance Abuse and Mental Health Services Administration, visar tvärtom att bruket bland unga ökar.

När det gäller påståendet att våldsbrotten skulle minska visar det sig att det handlar om ren siffermanipulation. För att komma fram till det resultatet plockade marijuanaindustrin helt enkelt ut ett begränsat antal brottsrubriceringar ur statistiken. Räknar man med alla våldsbrott syns snarare en ökning: 7 255 anmälda våldsbrott 2012 och 8 267 under 2013 enligt officiell statistik. En ökning med 14 procent.

En relativt ny regel säger att de som säljer marijuana i Colorado måste odla minst 70 procent själva. Bakom butiken finns därför stora växthus.

– Vi visste ju ingenting om odling av marijuana när vi gick in i det här och blev tvungna att hitta partners som kunde. Det var en utmaning, men det gick bra. Jag brukar säga att man måste ta sitt flexibilitetsspillar varje morgon när man arbetar i den här branschen, det händer saker hela tiden. Du ska få se växthusen strax och en sak ska jag säga dig – vår marijuana är

”Generellt måste jag säga att vi har haft minimala problem med marijuana sedan legaliseringen här i Colorado.”

BRUCE NASSAU

tagit alldeles för mycket. En kille dödade sin fru, men det visade sig att de hade haft problem länge och han gick på antidepressiva. Det var inte bara marijuana inblandat där.

Bruce Nassau nämner en studie från CDC, Center for Disease Control, som visar att bruket av marijuana bland unga har gått ner efter legaliseringen. Han tar också upp en sammanställning som marijuanaindustrin själv har gjort och som visar att våldsbrotten har minskat i Denver.

Båda studierna kan ifrågasättas. När det gäller CDC-studien kritiserar den för att den bara mäter bruket bland de ungdomar

superb, säger Bruce Nassau och drar ut lite extra på u:et i det sista ordet.

– Jag antar att du har sett plantor förut?

Jag erkänner att jag aldrig har besökt en odling tidigare och förklarar halvt på skämt att det faktiskt är förbjudet i Sverige. Jag får intrycket att Bruce Nassau tycker synd om mig.

– Det förvånar mig att ni inte kommit längre. Sverige är ju ett så modernt samhälle. Men vänta bara, jag är säker på att det kommer att bli legaliserat även hos er så småningom.

Odlingarna består av fyra större rum med långa rader av marijuanaplantor

Rob Channing,
odlingsansvarig.

Skörden tas om hand
av inhyrda specialister.

”Generellt säljer starkare grejor bättre. Det är vad folk vill ha.”

ROB CHANNING

i olika stadier. Mannen som är ansvarig för odlingen heter Rob Channing. Han är i 30-årsåldern och har flyttat till Colorado för att få jobba med det här.

– Här inne står plantorna i ungefär tre veckor, sen ska de vidare till nästa rum, berättar han när vi går genom anläggningen. Det gäller att skapa ett flöde och som du ser är det lite olika ljus som funkalar bäst för de olika stadierna.

I ett rum planteras sticklingar om till större krukor. Lite längre in sitter ett gäng inhyrda specialister och fixar med den senaste skörden. Blomknoppar klipps av, trimmas och förpackas. Vi går vidare ut i den del av anläggningen som innehåller de plantor som står på tur att sköras. Marijuana är torkade blomknoppar från cannabisplantor och Rob Channing visar stolt upp resultatet av sitt arbete.

– Titta på de här blommorna! Ser du, den här är lika tjock som min underarm. Och lukta på den här, visst är det fantastiskt?

En del av hans jobb går ut på att förädla växterna så att de blir starkare. Den viktigaste psykoaktiva substansen i cannabis är THC. För tio-femton år sedan låg THC-halten i marijuana vanligen på mellan fem och tio procent. En månad innan mitt besök i Denver mätte tidningen High Times upp en ny rekordhalt: 36,8 procent.

– Generellt säljer starkare grejor bättre, säger Rob Channing. Det är vad folk vill ha. Självt tycker jag inte att siffran spelar så

stor roll, det som innehåller 14 procent kan vara minst lika bra som det som innehåller 21. Hos oss kan vi komma upp i strax under 30, men det som vanligen säljs i butiken ligger mellan 15 och 25 procent.

Att THC-halten har ökat så mycket är viktigare än man först kan tro. I de stora väljargrupperna i USA, de som hunnit bli medelålders, har ganska många testat marijuana i sin ungdom.

Men deras erfarenheter kommer från en mycket svagare variant. Dessutom släpar forskningen efter: för att studera långtidseffekter behöver man följa människor i flera år, och den forskning som finns på området baseras på betydligt svagare marijuana än den som Rob Channing odlar fram här.

Vad kommer THC-halter på 30 procent och över att leda till? Ingen vet. En indikation kan man få av en brittisk studie publicerad i The Lancet där man tittat på effekterna av cannabis som innehåller över 16 procent THC. Där fann forskarna att sambandet mellan hög THC-halt och olika psykosjukdomar är starkare än man tidigare trott: upp till var fjärde fall av förstagångssjuka i psykosjukdom kan bero på cannabis.

Nästan alla butiker i Bruce Nassaus kedja säljer både medicinsk marijuana och det man kallar för ”rekreationsmari-

Plantorna förädlas för att
öka THC-halten. Rekordet
i Colorado är 36,8 procent.

juana”. Det är samma produkter i grunden, men regelverken ser annorlunda ut. Ur kommersiell synpunkt spelar det inte så stor roll, Nassau och hans kumpaner planerar en expansion till både de stater som legaliserat helt och till de som bara tillåter medicinsk marijuana.

Den som kommer till hans butiker kan få råd från butikspersonalen om vilken typ av marijuana man ska välja för olika typer av besvär, berättar Bruce Nassau.

Fakta. Marijuana i Colorado

- År 2000 legaliserade Colorado så kallad medicinsk marijuana. Försäljningen tog dock fart först efter 2009 då praxis ändrades.
- 2012 röstade folket igenom ett tillägg till konstitutionen som legaliserar marijuana även för så kallt rekreationsbruk. 54 procent av befolkningen röstade ja. Sedan dess en opinionsmätning från USA Today
- visat att stödet har sjunkit till under 50 procent, men någon mätning har också visat fortsatt stöd.
- Även om delstaten legaliserat marijuana så är det fortfarande upp till de 321 lokala jurisdiktionerna (städer och countys) att bestämma om man vill tillåta försäljning. Än så länge är det bara 20 procent av
- dessa som klubbat igenom godkännande på lokal nivå.
- I Colorado fanns i början av året 505 butiker för medicinsk marijuana och 322 butiker för marijuana för rekreationsbruk. (En del butiker har båda delarna i samma byggnad). Jämförelse: Colorado har 405 Starbucks och 227 McDonalds.

Färdigrullade
marijuanacigaretter
kan köpas styckvis.

Kunderna uppmanas
att lukta på de olika
sorterna.

*”Vi ser redan
nu att det här
är dåligt.”*

BEN CORT

Godis med
marijuana har blivit
en storsäljare.

– Vi satsar mycket på utbildning av våra kunder. Folk har olika typer av tillstånd, smärtor eller mer psykologiska bekymmer som depressioner. I just de fallen brukar vi rekommendera att de väljer sativa. Sen finns indica som är bättre mot smärta.

Men det där låter mer som en läkares uppgift?

– Vår personal är förstås inte läkare. Men det finns generell information om de här produkterna som personalen kan ge. Vi ”förskriver” inget som läkare gör, det kan vi inte. Vi ger rekommendationer.

Att få en personlig licens för att få köpa medicinsk marijuana är enkelt. Man går till en läkare, beskriver exempelvis ett diffust smärttillstånd (läkarmottagningarna har listor på vilka tillstånd som är godkända, det är enkelt att kolla innan) och så får man sitt intyg.

– Det är klart att de som använder mycket marijuana bör välja att använda det systemet, det blir billigare och man kan köpa större mängder per gång, säger Bruce Nassau.

Bruce Nassau erkänner utan omsvep att kampen för medicinsk marijuana runt om i landet i själva verket är en slags dörröppnare för legalisering.

– Ja, visst. Absolut är det så. Det finns ju ett talesätt, om dom ger dig fingret – ta hela handen. Vi fick legaliseringen via medicinsk marijuana och nu är det som dominobrickor. Staterna kommer att falla en efter en och då kommer den federala staten inte att ha något annat val än att legalisera även på den nivån. Sydstaterna är bakåträvarer, men nästa år kommer nog Florida med på tåget och då har vi öppnat porten även till södern.

. II .

Via Denvers långa och raka förortsgator tar jag mig ner till Aurora. Formellt en egen stad men helt sammanbyggd med Denver. Här finns ett stort universitetssjukhus och kopplat till det finns Cedar. De sysslar med behandling och utveckling av beroendevård och ses av många som en av de främsta institutionerna i landet på området.

Här jobbar Ben Cort som programchef. Tidigare har han jobbat med behandling på annat håll, men han var också engagerad i kampen mot legalisering inför folkomröstningen i november 2012.

– Du har besökt en marijuanaaffär, säger han så fort jag kliver in i rummet. Ja, det känns på doften. Men jag är van. Gå ner på stan här på kvällarna, du kommer att känna den överallt. Det är galet.

Ben Cort blev nykter den 15 juni 1996. Precis som många andra missbrukare på bättringsvägen kan han tala om precis hur många dagar som gått sedan dess. Han började med alkohol, drack sig medvetlös varje helg. Snart blev det andra droger.

– Jag bodde i Washington DC i mitten av nittioalet och marijuana där var spetsad med psykedeliska preparat. Sen blev det en del LSD och annat, jag tog vad jag kunde komma över.

2007 startade han och en kompis en organisation för att hjälpa människor från missbruket. Hans engagemang i frågan är både personligt och politiskt.

– För mig är det en passion att vara här med folk som ... Du vet när man ser att ljuset tänds för människor. När människor förstår att de inte måste leva som de har gjort. Jag gillar verkligen att vara med när det händer. Men det är också det övergripande: En försiktig uppskattning säger att missbruk kostar det här landet 484 miljarder dollar per år. Det gör det till en av de mest grundläggande och viktigaste frågorna i samhället.

Det märks att Ben Cort är frustrerad. Att få ut hans bild av verkligheten, det han menar är fakta och neutral forskning, är svårt i det debattklimat som gäller i Colorado och stora delar av USA i dag.

– Sättet som det här rapporteras i media är helt otroligt. En stor del av historien berättas inte alls. Jag gör mitt för att försöka få ut det som inte sägs av industrins pr-folk.

Som motståndare till legaliseringen är Ben Cort utsatt.

– Du vet, när den här texten publiceras i Sverige ... Nästa dag kommer jag att få ett dussin samtal från folk som vill berätta

Ben Cort.

vilken hemsk människa jag är. När jag gör intervjuer här i Colorado ringer det non-stop och det är ofta rent hat.

Ben Cort beskriver marijuanadebatten som en slags "pseudointellektualism" som säger att "håller du inte med mig så är du dum i huvudet eller så har du inte tänkt igenom saken".

– Det här är nog det bästa exemplet på gruppänkande jag har sett. "Alla vet" en massa saker samtidigt som kontrollerad, empirisk data säger precis tvärt emot.

Han menar att en del av problemet varit att forskare inte har bemödat sig om att bemöta vad som i deras ögon är helt befängda argument.

– Nu måste vi göra det. När jag pratar med unga människor nu får jag ofta börja med att övertyga dem om att "nej, regelbundet användande av cannabis kan inte förebygga cancer". De tror på allvar att det är så. Säger man "alla vet att ..." tillräckligt många gånger så blir det nästan sant till sist.

Lagligt och olagligt på samma gång

Flera delstater har legaliserat marijuana, men på nationell nivå är drogen fortfarande olaglig. Hur kan det vara så?

När Obama tillträdde som USA:s president började tongångarna från federalt håll att ändras. Det var inte längre en stenhård linje mot narkotika som gällde. Justitieminister Eric Holder skickade ut ett PM som kan sammanfattas ungefär så här: från federalt håll har vi begränsade resurser. Om ni ute i delstaterna sköter det här med marijuana snyggt så kommer vi inte att lägga oss i.

I Colorado förde den nya linjen med sig att fler såg en framtid inom marijuana-branschen. Antalet butiker som säljer medicinsk marijuana exploderade runt 2009, likaså antalet människor som skaffade tillstånd att handla. Sannolikt bidrog Holders budskap också till ja-sidans framgångar i de legaliseringar som röstats igenom sedan dess.

Egentligen borde det inte kunna vara så här. USA:s högsta domstol har vid flera tillfällen – senast när Arizona försökte införa tuffare immigrationslagar – slagit fast att federal lag gäller över delstaternas lagar. Så varför agerar inte de federala myndigheterna?

Ingen vet säkert. Politisk feghet kanske. Trycket från legaliseringssidan är stort och debatten har en tydlig slagsida åt det hållet. Marijuanaindustrin säger att "Obama har ju egna erfarenheter, han vet att det här inte är farligt" – och hoppas på att han ska ta steg mot en federal legalisering innan han avgår 2016.

Två av grannstaterna – Oklahoma och Nebraska – har på grund av legaliseringen stämt Colorado till Högsta domstolen. Deras främsta argument är att legaliseringen gjort att stora mängder cannabis från Colorado nu strömmar in till dem.

Siffror från Rocky Mountain High-Intensity Drug Trafficking Areas visar mycket riktigt att beslagen av marijuana på väg ut ur staten har ökat med över 400 procent på några år. Mycket passerar dock gränsen utan att fastna – enligt polisrapporter har marijuana från Colorado hittats i över 40 delstater. ■

FOTO: ISTOCK

”Det handlar om åtta förlorade IQ-punkter om man börjar röka på i tonåren – även om man skulle sluta när man är 22.”

BEN CORT

Ben Cort plockar fram statistik som visar att fler kör bil med marijuana i kroppen, att fjortonåringars marijuana-
bruk i Denver ligger 350 procent högre än riksgenomsnittet och att antalet re-
legeringar i skolan på grund av marijuana har
skjutit i höjden. Det är framförallt ungdo-
marna han är orolig över.

– Vi ser redan nu att det här är dåligt. Det kommer att nå katastrofala nivåer, men det kommer att ta tio år innan vi ser alla effekter tydligt. Marijuana är inte som heroin eller metamfetamin, det händer

inte bara så här, säger han och knäpper med fingrarna.

Den mest kända studien när det gäller unga och marijuana kommer från Dunedin i Nya Zeeland. Där följdes en grupp människor upp under lång tid och forskarna kunde bland annat konstatera att den som börjar använda cannabis som ung riskerar att tappa i kognitiv förmåga, får svårare att klara skola och jobb och ofta ligger lägre i IQ-mätningar.

Detta trots att man kompenserat för andra, bakomliggande, faktorer.

– Det handlar om åtta förlorade IQ-punkter om man börjar röka på i tonåren – även om man skulle sluta när man är 22. För varje enskild individ ställer det till problem, men vad händer när du lägger ihop all tappad IQ? Hur ser generationen som i dag är 12–13 år ut om tio år?

Vilket för oss tillbaka till de ökande THC-nivåerna i cannabis. Dunedinstudien är förstås, precis som nästan all annan forskning på området, baserad på användande av betydligt svagare cannabis än den som säljs i dag.

– Dessutom kommer olika koncentrat fram nu, säger Ben Cort. Då pratar vi om THC-halter på 80–90 procent. Jag jobbar med några av de främsta forskarna i världen kring det här just nu och ingen av dem vet vad de här preparaten gör med hjärnan. Vi kan bara gissa.

I senaste versionen av DSM, en diagnosmanual från det amerikanska psykiatriförbundet, finns för första gången cannabisabstinens med. Möjligen är detta kopplat till att marijuana och annan cannabis har blivit allt starkare.

På 25:e våningen,
bara två kvarter från
delstatskongressen, sitter
Marijuana Industry Group.

– Våra patienter visar nu verkliga, fysiska, abstinensbesvär när de slutar. För tio år sedan såg vi inte det här. När någon har gått på heroin kan vi få dem genom abstinensfasen på fyra till sex dagar, men när det gäller cannabis ser vi patienter som visar flera olika abstinenssymptom i upp till tre veckor. Det gör behandlingen knepig.

Just nu sysselsätter marijuanaindustrin omkring 16 000 människor i Colorado. Förra året såldes cannabis för omkring 700 miljoner dollar. Man räknar med att omsättningen passerar en miljard senast 2016. Räknar man in även intäkter relaterade till marijuana, försäljningen av tillbehör med mera, är siffran mycket högre. Ben Cort nämner 2,5 miljarder dollar.

– Den siffran har jag fått från industrin själva. De kämpar med näbbar och klor mot varje ny reglering som gör att de riskerar att tjäna mindre pengar. Och de regler som finns bryter de emot. De som ska kontrollera att reglerna följs har inte tillräckliga resurser.

. III .

Så vad är det då marijuanaindustrin säger som gör Ben Cort så frustrerad?

Två kvarter norr om Colorados delstatskongress reser sig en hög och blank byggnad. Uppe på 25:e våningen finns lobbyfirman Corporate Advocates Inc. Receptionen är möblerad med designmöbler, utsikten är fantastisk. Österut ser man det stora slättlandet, åt andra hållet reser sig Klippiga bergen som en vägg.

Jag träffar Mike Elliott, lobbyist och chef för branschorganisationen Marijuana Industry Group. Han är värtalig, artig och genuint trevlig, men vill gärna kolla en sak med mig innan vi börjar.

– Påminn mig, hur var det vi fick kontakt nu igen?

Jag förklarar att jag fått hans kontaktinformation från journalisten Pelle Olsson, som tidigare har gjort reportage häri från för tidningen Narkotikafrågan.

– Just det. Du vet, jag träffade Pelle och satte honom i kontakt med några av våra

Mike Elliott, lobbyist och chef för Marijuana Industry Group.

”Om du jämför marijuana med andra droger som är lagliga så kommer du att se att marijuana är fantastiskt mycket säkrare.”

MIKE ELLIOTT

ägare. En av dem ringde tillbaka sen, han var upprörd och tyckte inte att Pelle var opartisk. Sedan läste jag hans text och den gjorde mig bekymrad.

När jag förklarar att jag visst har egna synpunkter om legalisering men att jag försöker ha ett öppet sinne när jag gör mina reportage verkar han bli lite lugnare, men fortsätter ändå:

– I Pelles artikel jämför han oss med tobaksbolagen, att vi är som de. Det är ju som att kalla någon för Hitler! Var är likheten? Det är ju inte ens i närheten. Tobak dödar miljoner och du kommer att få det tufft att hitta ett enda dödsfall på grund av marijuana. Det är helt olika saker. Du hör säkert att jag är frustrerad, men den här jämförelsen med tobaksbolagen ... De ljög för folk under decennier om hälsoeffekterna av tobak. Det är en jämförelse jag helt enkelt förkastar.

Om man ska sammanfatta argumenten från Mike Elliott, Bruce Nassau och

andra inom marijuanaindustrin så låter de ungefär så här: ”Titta på oss, nu har vi legaliserat och himlen föll inte ner. Det är inga upplopp på gatorna och livet lunkar på precis som tidigare.” Under min vecka i Denver hör jag samma sak, nästan ordagrant, från flera olika håll.

– Jag är stolt över vad vi gör, säger Mike Elliott. Jag är säker på att historien kommer att ge oss rätt. Vi gör världen säkrare, vi förbättrar ekonomin och vi utökar medborgarnas grundläggande mänskliga rättigheter.

En annan sak som återkommer är jämförelsen med alkohol.

– Om du jämför marijuana med andra droger som är lagliga så kommer du att se att marijuana är fantastiskt mycket säkrare. Och att då straffa folk för det ... Vi vill bara att straffen ska vara konsekventa och proportionerliga. Titta bara på alkohol som är så omfamnat i hela världen, den dödar hundratusentals människor varje år.

Mike Elliott menar att staten inte ska lägga sig i så mycket.

– Om vi bryr oss om hälsa och säkerhet så är alkohol och tobak väldigt farligt. Men där vill vi som ett fritt samhälle inte att staten ska bestämma vad vi får göra. Och vi vill absolut inte att staten ska kasta oss i fängelse för det, eller på annat sätt förstöra våra framtidsmöjligheter. Eller till och med ta barnen ifrån oss! Vi behandlar marijuana på ett hemskt sätt, trots att det objektivt är en mycket säkrare drog än de andra två.

Tillbaka till Ben Cort på behandlingscentret Cedar. Han menar att det är svårt, kanske till och med omöjligt, att säga hur farligt cannabis är jämfört med alkohol.

– Delvis är det en fråga om skala. Om hundra personer dricker och en röker på kommer alltid alkoholen att framstå som mycket värre. Men vad händer när marijuana blir en normaliserad, legal och socialt accepterad drog?

Om man legaliserar cannabis för att alkoholen är värre – då har man missat att lära sig av historien, menar Ben Cort.

– Förespråkarna för legalisering framhåller alkoholens alla baksidor hela tiden, och så säger de att marijuana också bör vara legalt. Det finns inget logiskt steg mellan de här två slutsatserna!

En gång fick han frågan om vilket han skulle välja om hans barn tvunget skulle börja med alkohol eller med marijuana. Han valde alkohol utan att tveka, trots sin egen bakgrund.

– Jag känner många som inte dricker alls för att bli berusade, men jag har aldrig någonsin mött någon som använder marijuana för att det är gott. De använder det för ruset, det är hela grejen. Redan den detaljen tycker jag gör marijuana värre.

Att just det här argumentet återkommer gång på gång är ingen slump. Inför folkomröstningen 2012 testade marijuanalobbyn en rad olika budskap och mätte noga vilka reaktioner de fick i olika målgrupper. Viktigast var gruppen man trodde skulle avgöra valet: kvinnor i 30–40-årsåldern.

– Det som funkade bäst i den gruppen var ”marijuana är säkrare än alkohol”, säger Ben Cort. Men när man frågar folk vad det egentligen betyder så säger de bara ”marijuana har aldrig dödat någon”. Och det där är ju bara löjligt, du kan ju lika

gärna använda argumentet att det inte finns någon i hela världen som har dött av en överdos tobak.

Många förespråkare för legalisering menar också att det skulle föra med sig att fler valde bort alkoholen till förmån för cannabis. Enligt officiell statistik från Colorados finansdepartement har försäljningen av alkohol ökat efter legaliseringen av cannabis.

. IV .

Tom Gorman är chef på myndigheten Rocky Mountain High Intensity Drug Trafficking Area. Det är en av flera liknande myndigheter som är spridda över landet. Alla ligger de organisatoriskt under Vita Husets narkotikakontrollbyrå, ONCDP (Office of National Drug Control Policy), och har till uppgift att tillsam-

mans med lokala myndigheter jaga efter de stora aktörerna inom den illegala narkotikahandeln.

– Det handlar mycket om samarbete och samordning, men också om utbildning, underrättelsearbete och informationspridning, berättar Tom Gorman.

Sedan augusti 2013 har myndigheten gett ut tre rapporter där de samlar data kring effekterna av legaliseringen. Den senaste kom ut i slutet av mars i år, den är dock fortfarande märkt som ”förhandstätt” då all data för 2014 inte finns tillgänglig än.

Just bristen på vettiga data blir slående för den som vill försöka förstå vad som händer, säger Tom Gorman.

– Det saknas massor. Man skulle ju kunna se det här som ett stort experiment, ett bra tillfälle att verkligen samla in och ta reda på fakta om vad som händer. Men det är mest en massa retorik där ute.

Tom Gorman och hans medarbetare gör ändå ett försök. De tittar på trafiken, på hur många som använder cannabis, besök på akuten, samtal till giftinforma-

”Just nu ser det här med legaliseringen verkligen inte ut som någon bra idé.”

TOM GORMAN

”Vi riskerar att förlora en hel generation unga. Om vi fortsätter så här, hur kommer USA att se ut om 40 år? Det är ingen vacker bild.”

TOM GORMAN

Colorados delstatskongress.

tionscentralen och en del annat. Saker som faktiskt mäts. Och Tom Gorman gillar inte vad han ser.

– Just nu ser det här med legaliseringen verkligen inte ut som någon bra idé. När jag pratar med folk från andra delstater eller andra länder säger jag alltid åt dem att vänta och se. Om några år har vi bättre fakta och vet mer om vad det här leder till.

Han bläddrar bland sina papper. En tjock lunta med tabell efter tabell, diagram efter diagram.

– Titta här till exempel, en ökning av antalet som påträffas påverkade av marijuana i trafiken. Bara i Denver handlar det om en hundraprocentig ökning mellan 2013 och 2014.

Och då finns alla fall ändå inte med. Om någon är berusad av alkohol och marijuana samtidigt nöjer sig polis och åklagare med alkoholen, ofta bryr man sig inte ens om att testa för narkotika.

– Antalet påverkade förare på våra vägar ökar. Motargumentet från industrin blir att det totala antalet dödsfall i trafiken går ner och det är ju sant. Men det finns så många andra anledningar till det, att bilarna blir allt säkrare till exempel.

Tom Gorman bläddrar lite i bunt.

– Och titta här: andelen 12- till 17-åringar som använt marijuana senaste månaden. 2006 låg den siffran på 7,6 procent och i den senaste mätningen från 2013 ser vi en ökning till 11,2 procent.

Tom Gorman hänvisar till siffrorna från SAMHSA, en stor nationell drogvaneundersökning. Han är medveten om undersökningen från CDC, Centre for Disease Control and Prevention, som visar att konsumtionen bland unga gått ner.

– SAMHSA:s studie är bredare, jag tror mer på deras data. Och det finns en del märkligheter i CDC:s studie. När de ska räkna ut det nationella genomsnittet tar de helt enkelt bort Colorado, Washing-

ton, Oregon och några till. De som ligger högst, är inte det märkligt?

Bland vuxna är ökningarna ännu större. 2006 var det 5,3 procent av befolkningen över 26 år som använt marijuana den senaste månaden. 2010 hade det ökat till 8,9 procent och den senaste siffran från 2013 visar 10,1 procent av de vuxna använder marijuana. Nära nog en fördubbling på sju år och nästan dubbelt så höga siffror som genomsnittet i USA.

Hur var det nu med våldsbrotten?

– Där säger industrin att de har gått ner men det är ren lögn. Vad de gjorde var att de plockade vissa typer av brott ur statistiken, i själva verket var det ju en uppgång. Jag vet inte om det var marijuana som orsakade den uppgången, men det är ju i alla fall något som hänt sedan vi legaliserade.

Precis som Ben Cort är Tom Gorman frustrerad över att det är så svårt att få ut den kunskap som finns.

– Jag har visat ett antal gånger hur marijuanalobbyn helt enkelt har fel i mycket av vad de säger, men det blir sällan eller aldrig någon mediauppmärksamhet kring det. Och när vi släppte vår stora rapport i augusti förra året där många av de här siffrorna finns med – inte en rad i Denver Post.

Denver Post, den största dagstidningen här, tillsatte i november 2013 en post som marijuanaredaktör. På frilansbasis har man också anlitat marijuanarecensenter och en kolumnist som ger goda råd. Att granska marijuanaindustrin verkar inte ligga inom ramen för den nya redaktörens uppdrag, i stället hittar jag rubriker som ”Video recipe: This bodacious canna-banana smoothie will rev you up” och ”Vape review: The QuickDraw 300 DLX is a flexible, flashy and fun vaporizer”.

Dagstidningarna är långt från ensamma

om att skriva om marijuana. I USA har det länge funnits en aktiv subkultur kring cannabis. Redan 1974 startades tidningen High Times.

När jag går in i en vanligt Barnes & Noble i Denver hittar jag förutom High Times också magasinerna Skunk, Weed Word och Cannabis Now. I de marijuana-butiker jag besöker finns gratistidningen Culture, ett snyggt och påkostat magasin med den kvinnliga duon från rockbandet Heart på omslaget. Dessutom har Colorados motsvarighet till QX – tidningen Out Front – ett specialnummer om cannabis ute under mitt besök.

Antalet annonser i exempelvis Culture skulle göra vilken svensk tidningschef som helst grön av avund. Konkurrenten

om kunderna är stenhård: annonserna är fulla av specialerbjudanden och rabattkuponger. Ta två, betala för en. 20 procent rabatt för förstagångskunder. Bli stamkund och tjäna poäng på alla inköp.

Tom Gorman tror att 2016 kommer att bli ett avgörande år. På valsedlarna i november nästa år kommer ett antal olika medborgarinitiativ för legalisering av marijuana sannolikt att finnas med.

– Marijuanalobbyen vill öppna så många stater som det bara går. Just nu är det bara några enstaka stater som helt legaliserat och det skulle gå att vända. Men om många skulle rösta för legalisering i valet 2016 blir det mycket svårare. De kommer att lägga väldigt mycket pengar på det här.

Precis som många andra kritiker är han mest bekymrad för barn och ungdomar.

– Effekterna är ju värst för dem. Vi riskerar att förlora en hel generation unga. Om vi fortsätter så här, hur kommer USA att se ut om 40 år? Det är ingen vacker bild.

Jag frågar om han tror att utvecklingen går att vända. Tom Gorman tittar ut genom fönstret några sekunder innan han svarar.

– Jag tror att människor kommer att se och förstå det här. Om några år tror jag att det kommer ett nytt medborgarinitiativ för att ta bort tillägg 64. Vi kommer kanske inte att gå tillbaka till att kriminalisera små mängder marijuana, men jag tror att butikerna och marknadsföringen kommer att försvinna. ■

Populärt marijuanagodis

Sockrade gelébjörnar, brownies, chokladkakor och läsk. Närmare hälften av den marijuana som säljs legalt i Colorado är i ätbar form.

Gina Carbone är en av grundarna till Smart Colorado, en organisation som vill skydda barn och ungdomar från effekterna av marijuanalegaliseringen. De första åren har mycket av organisationens arbete handlat om ätbar marijuana – en företeelse som har blivit betydligt mer populär än förväntat.

Gina Carbone.

Omkring 45 procent av den marijuana som säljs i Colorados cannabisbutiker är i ät- eller drickbar form. Innovationen på området har varit smått fantastisk, man kan köpa allt från smågodis och chokladkakor till läsk, salladsdressing och pizzasås med marijuana i.

– Det finns inga som helst begränsningar, säger Gina Carbone. Värst är nog det där som ser ut som barngodis, det är ju bara för löjligt att det finns kvar. Någon måste reglera det och säga att det inte är okej. Vi

behöver tydligare budskap till våra unga och mer reglering av marknadsföring och sponsring.

En annan sak som bekymrar Smart Colorado är den växande trenden med så kallade vaporizers. I stället för att röka marijuana på traditionellt sätt används allt oftare koncentrat (med upp till 90 procent THC) som hetas upp och förångas i några slags el- eller batteridrivna pipor (inte helt olik principen för e-cigarett).

– Det finns inga studier alls på vad det här leder till. Och vi får rapporter från lärare och rektorer att elever håller på med det här inne i klassrummen. När man har en vaporizer luktar det inte alls på samma sätt som när man röker. Det blir bara en liten puff, och

sen kan de lägga tillbaka grejen i fickan. Det finns till och med vaporizers som ser ut som överstrykningspennor nu. ■

Marijuanagodis i form av sura gummibjörnar.

Exempel: Ätbar marijuana i Colorado

■ Brownies, cheese cake, baklava, chocolate chip cookies (och minst ett tjugotal andra sorters kakor), energikakor, omkring 50 olika sorters choklad, klubbbror, halstabletter, fruktkola, chokladkola, flera olika sorters mjukt smågodis, sött och surt,

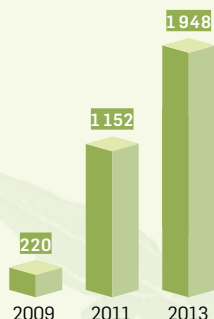
lakrits, juice (många olika sorter), svart te, färdig cappuccino, energidrycker, Cola, Cherry Cola (och en rad andra läsksorter), pizza, pizzasås, tapenade, sås till kycklingvingar, matolja och bordsmargarin.

Källa: Smart Colorado

Legaliseringen i siffror

Antal positiva blodtester i trafiken:

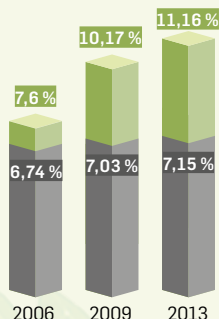
(THC över 2 ng/ml):

KÄLLA: CHEMATOX LABORATORY, INC.

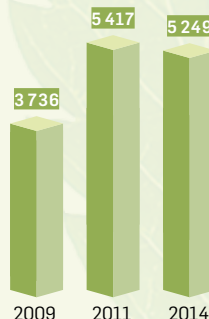
Andel 12-17-åringar som använt marijuana senaste månaden:

■ Nationellt snitt

KÄLLA: SAMHSA.GOV, NATIONAL SURVEY ON DRUG USE AND HEALTH, 2006-2013

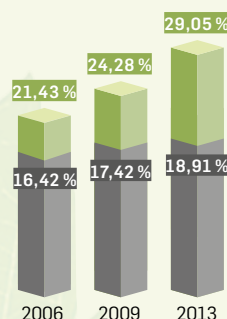
Antal narkotika-relaterade avstängningar från skolan:

KÄLLA: COLORADO DEPARTMENT OF EDUCATION

Andel 18-25-åringar som använt marijuana den senaste månaden:

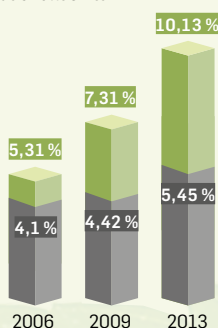
■ Nationellt snitt

KÄLLA: SAMHSA.GOV, NATIONAL SURVEY ON DRUG USE AND HEALTH, 2006-2013

Andel vuxna (över 25) som använt marijuana den senaste månaden:

■ Nationellt snitt

KÄLLA: SAMHSA.GOV, NATIONAL SURVEY ON DRUG USE AND HEALTH, 2006-2013

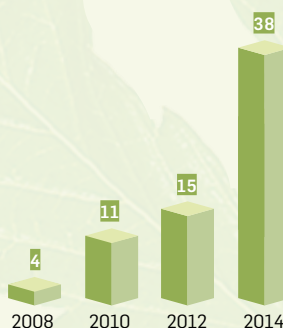
Akutbesök där läkaren angivit marijuana som möjlig bidragande orsak till sjukdom/skada:

Mått per 100 000 besök

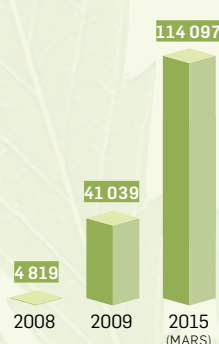
KÄLLA: COLORADO DEPARTMENT OF PUBLIC HEALTH AND ENVIRONMENT

Antal fall där barn (0-5 år) fått i sig marijuana:

KÄLLA: ROCKY MOUNTAIN POISON AND DRUG CENTER

Antal personer med tillstånd för medicinsk marijuana i Colorado:

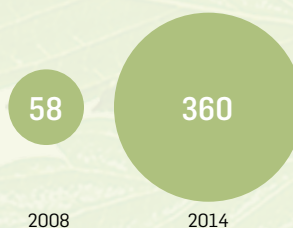
KÄLLA: MARIJUANA ENFORCEMENT DIVISION, COLORADO

Ökning av antalet drograttfyllor med marijuana inblandat mellan 2013 och 2014

+100%

KÄLLA: DENVER POLICE DEPARTMENT

Antal stoppade postpaket med marijuana på väg ut från Colorado:

KÄLLA: EL PASO INTELLIGENCE CENTER, NATIONAL SEIZURE SYSTEM

Medicinsk marijuana – hur funkar det?

FOTO: ISTOCK

Nästan hälften av USA:s stater har legaliserat så kallad medicinsk marijuana.

Är det en välkommen lindring för de allra sjukaste – eller en smyglegalisering som inte har något stöd i forskningen?

Kalifornien var först ut med så kallad medicinsk marijuana. Kampanjens upphovsmakare var Dennis Peron. Hans partner Jonathan West hade använt marijuana för att lindra vissa symptom när han var sjuk i aids och nu ville Peron att det skulle bli lagligt för andra att göra samma sak.

Redan 1991 lyckades han få staden San Francisco att ställa sig bakom medicinsk marijuana. Inte långt därefter kom lagförslag fram som skulle godkänna medicinsk användning av cannabis. De röstades igenom i såväl delstatskongressen som senaten – men stoppades av dåvarande guvernören Pete Wilson som valde att använda sitt veto.

Efter att ha samlat över 400 000 namnunderskrifter inför valen 1996 lyckades Dennis Peron få till en folkomröstning i Kalifornien om "proposition 215" som det officiella namnet blev. 55,6 procent av rösterna gick till ja-sidan.

Efter Kalifornien har stat efter stat följt efter och i dag har 24 av USA:s 50 delstater öppnat för någon form av medicinsk marijuana. Ytterligare sju stater har startat processen och har lagändringar på gång.

Gemensamt för alla stater som legaliserat medicinsk marijuana är att man där som patient kan få ett särskilt tillstånd som gör att man får inneha och köpa marijuana. I många stater tillåts man också att odla själv.

Tillståndet får man genom en läkares rekommendation. Det fungerar dock inte som med läkemedel – där läkaren skriver ett recept med noga angiven dos och användningstid – här är det snarare godkänd eller inte.

Vilka tillstånd eller sjukdomar som kan komma i fråga för de här tillstånden varierar från stat till stat. I Colorado är listan lång

och kontrollen liten. I delstaten New York har man betydligt striktare begränsningar: listan på sjukdomar som godkänns är kortare, man tillåter få försäljningsställen och det är inte tillåtet att använda marijuana för medicinskt bruk i rökt form (vilket är det absolut vanligaste sättet på alla andra ställen).

I Colorado röstade man igenom medicinsk marijuana år 2000. Men inte så mycket hände. Visst odlade en och annan några plantor i källaren efter att ha fått sitt tillstånd, men det fanns inte en enda butik på flera år.

2009 och 2010 förändrades situationen snabbt. Från federalt håll kom nu budskap om att man inte tänkte agera mot den här typen av marijuananahandling om delstaterna hade godkänt den och plötsligt exploderade användningen av medicinsk marijuana i Colorado, mycket till följd av den snabba kommersialisering som skedde.

I mitten av 2008 fanns inte en enda marijuanabutik, i slutet av 2009 fanns omkring 900 – allt enligt delstatens officiella statistik. Konkurrenten blev snabbt stenhård och marknadsföringen blev väl synlig både ute på gatorna och i tidningar och magasin.

Innan kommersialiseringen – mellan 2001 och 2008 – beviljades totalt 4 819 personliga tillstånd för medicinsk marijuana i Colorado. I slutet av 2009 var siffran uppe i 41 039 och i mars 2015 låg den på 114 097.

Förespråkarna för medicinsk marijuana

Läs mer på webben!

Ännu mer om cannabislegalisering på accentmagasin.se.

för ofta fram exempel med allvarligt sjuka patienter som genomgår svåra lidanden i sviterna av cancer, aids eller MS. Och det fungerar: många väljare tycker att det är svårt att neka lindring till någon som lider.

Men om man tittar på vilka som verkligen använder medicinsk marijuana så står de allvarligast sjuka bara för enstaka procent.

I Colorado är den vanligaste diagnosen "allvarlig smärta". Hela 93 procent av patienterna uppges ha den diagnosen. Cancerpatienter står för tre procent av tillstånden. HIV/aids-diagnoser står för en procent.

Tittar man på åldersfördelningen är den största åldersgruppen 21–30-åringar. Betydligt fler är män än kvinnor.

Colorado verkar på kort tid ha fått ett allvarligt problem med svåra, kroniska, smärttillstånd bland unga män.

Det finns en del som talar för att det faktiskt finns medicinska användningsområden för cannabis. Något som inte borde vara särskilt kontroversiellt – apotekens hyllor kryllar av receptbelagda preparat som är narkotikaklassade.

Kruxet är förstås att det som kallas medicinsk marijuana inte är läkemedel. Läkemedel kräver noggranna tester och uppföljningar för att godkännas. Eventuella biverkningar måste dokumenteras. Läkemedlet ska kunna doseras och distribueras på ett säkert sätt.

Marijuana i rökt form uppfyller inga av de kraven. Samtliga stora läkarorganisationer och den amerikanska motsvarigheten till cancerfonden har bestämt sig för att säga nej till medicinsk marijuana. Kritiker menar att medicinsk marijuana i sin nuvarande form har sin grund i anekdoter snarare än forskning.

Det finns några få godkända läkemedel som är baserade på de verksamma substanserna i cannabisplantan. Mer forskning behövs dock. I USA har det varit svårt att genomföra sådan forskning, klassificeringen av marijuana som en klass 1-drog (vilket innebär att staten säger att den inte har några medicinska egenskaper) gör det krångligt, men regelverket – och tillgången på marijuana att forska med – verkar vara på väg att bli mer generöst. ■

PIERRE ANDERSSON

DE VILL GE BARNEN EN **TRYGG UPPVÄXT**

Stiftelsen Trygga Barnen vill ge alla barn en trygg uppväxt och arbetar för att barn som växer upp med missbrukande föräldrar ska få hjälp. I år firar de fem år – och Accent hängde med dem på föreläsning för att prata engagemang och hur man kan göra skillnad.

TEXT OCH FOTO **NATHALIE C. ANDERSSON**

VÄXT

Filippa Barfvestam och Olivia
Trygg är verksamma inom
stiftelsen Trygga Barnen.

Det är i pausen mellan två föreläsningar som det händer. Medan de andra högstadieeleverna högljutt lämnar aulan sitter en ensam tonåring kvar. Någon-ting i berättelsen har rört honom, och när Filippa Barfvestam från Trygga Barnen frågar hur det är så börjar pojken berätta. De sitter så en stund, hon, pojken, pojkens lärare. Runt omkring dem är det stilla. Det är några minuter kvar till nästa föreläsning börjar. Oliva Trygg börjar förbereda nästa powerpointpresentation.

– Jag har fått styr på min pappa nu, säger pojken till Filippa Barfvestam, och innan de skiljs åt har han blivit inbjuden till en träff med Trygga Barnen, han har fått kontaktuppgifter till kuratorn och hans lärare vet om hur det egentligen är. Kanske blir det här en början på något nytt.

Stiftelsen Trygga Barnen grundades av Agneta Trygg år 2010. Det var efter att hennes man dött av alkoholism som hon insåg att hon ville hjälpa andra som var i samma sits. Hon ville ta bort munkaveln, skammen, från alla som levde med missbruk i familjen.

Den första aktivitetsgruppen startade 2012 och sedan dess har verksamheten sakta växt: firanden vid högtider, stödpersoner som blir som en extra storasyster, hängkvällar varje vecka på Trygga Barnens kansli och utbildningar för volontärer.

I dag är Agneta Tryggs dotter, Oliva Trygg, generalsekreterare för stiftelsen som nu firar fem år.

– Det är helt fantastiskt att idén blivit verklighet och att det vi tror på når ut. Men det är trist att vi fortfarande behövs, säger Oliva Trygg.

Största skillnaden sedan starten är att Trygga Barnen blivit en organisation som tas på allvar, och att det pratas mer om missbruk än tidigare.

– Vi har sett stor förändring, men det går långsamt. Det pratas mer om beroende, men skammen är fortfarande stor, säger Oliva Trygg.

Själv har hon pratat många gånger om sin uppväxt med en alkoholiserad pappa. I höstas var hon och hela hennes familj med i SVT:s program "Djävulsdansen" som handlade om människor som levt med eller vuxit upp med missbrukare i familjen. Efter programmet hörde ännu fler av sig till Trygga Barnen, för att berätta sin historia.

– Vi fick över tusen mejl efter "Djävulsdansen". Det var många som för första gången kunde sätta ord på vad de känt under sin uppväxt och berätta vad de gått

"Det är helt fantastiskt att idén blivit verklighet och att det vi tror på når ut."

OLIVA TRYGG

Filippa Barfvestam och Olivia Trygg inleder föreläsningen om medberoende.

igenom. Många är nu 40–50 år. De ville berätta för oss så att vi på så sätt skulle kunna hjälpa deras barn.

När pojken har gått blir aulan tyst igen, och Filippa Barfvestam och Olivia Trygg tittar igenom presentationen på datorn. Det är torsdag innan lunch och den sista föreläsningen de håller den här veckan. Sedan i måndags har de träffat alla elever på skolan, från första till nionde klass. De har haft möten med lärare och föräldrar.

– Vi är lite trötta, men det är det här vi vill göra, vara ute på skolorna och berätta. Det är så vi kommer i kontakt med barn, de kommer fram och pratar och efter några dagar får vi jättemycket chattmed-

delanden och telefonsamtal. Ibland dröjer det något halvvår och så hör något barn av sig och säger att de inte vågat höra av sig tidigare, men att det nu har hänt något, säger Olivia Trygg.

Några elever börjar droppa in i aulan. Snart är de första raderna fulla. Olivia Trygg och Filippa Barfvestam presenterar sig, och sedan får alla elever säga vad de heter och något de är bra på. Stämningen är lite rörig, eleverna viskar till varandra medan andra pratar.

Men så är rundan slut och Olivia Trygg tar tillbaka ordet.

– Nu ska jag berätta om min uppväxt, säger hon, och när hon börjar den sanna berättelsen är det som att ett lugn sprider

Olivia Tryggs tips:

Så får du människor att engagera sig för olika uppdrag.

- Ställ samma krav som du skulle gjort på en anställd, att man ska hålla tider och leverera till exempel.
- Var ärlig och tydlig och be om ärlighet och tydlighet tillbaka. Berätta: "Det här innebär uppdraget".
- Låt de ideella ta sitt eget ansvar, ge dem ägandeskap.
- Gör det tydligt varför man engagerar sig. Hos Trygga Barnen är det för att göra något bra för barnen.

"Ser man att ett barn far illa måste man hjälpa, men det är inte alla som vågar hjälpa av rädsla."

OLIVIA TRYGG

Olivia Trygg berättar om sin barndom,

sig över elevgruppen, och alla tystnar. De vill höra vad som hände. Kan det verkligen vara så att pappan på bilden bakom Olivia Trygg valde alkoholen framför familjen?

Olivia Trygg är inte trött på att prata om det förflutna, trots att hon berättat om det många gånger. Berättelsen utvecklas, tar upp andra detaljer.

– Jag levde i det i 21 år, så det finns 21 år att berätta om, och det är viktigt att sprida budskapet, säger hon.

Hon vill att fler ska prata om beroende, och om att växa upp i en familj med missbruksproblem.

– Jag blir så irriterad på vårt samhälle. Att alla har en bild av hur man ska vara och vad man ska göra. Min drivkraft är att ingen ska behöva gå igenom det jag gick igenom. Det är så mycket kvar att göra. Problematiken finns där, så jag kommer aldrig tröttna. Men man måste visa solskenshistorierna också, visa att det finns hopp.

Trygga Barnen är en stiftelse och har ingen medlemsverksamhet, i stället styrs organisationen av stiftelsens styrelse. Men ändå är det många som vill engagera sig ideellt i Trygga barnen.

– Vi har precis börjat med volontärer och får mejl flera dagar i veckan från folk som vill engagera sig. Alla är inte klara med att bearbeta sig själva, vilket är jät-

Fakta. Om Trygga Barnen

- Trygga Barnen är en stiftelse som grundades 2010 av Agneta Trygg.
- Under 2014 stöttade Trygga Barnen 400 barn och unga.
- Trygga Barnen arbetar för att alla barn ska få en trygg uppväxt, de arbetar speciellt med barn som har föräldrar som är alkoholister.
- Stiftelsen har för närvarande bara verksamhet i Stockholm, men arbetar för att finnas i fler kommuner. 65 barn och unga går i kontinuerlig verksamhet hos Trygga Barnen.
- Trygga Barnen är ingen nykterhetsorganisation, utan kräver bara att de som engagerar sig har ett "sunt förhållande" till alkohol.

teviktigt att de är innan de kan engagera sig hos oss. Alla kan inte engagera sig direkt heller, men vi mejlar tillbaka och sedan när vi har tillräckligt många håller vi en utbildning. Det är ett guldgruv att det finns så många fantastiska människor som vill engagera sig, säger Olivia Trygg.

Hon tror att människor vill engagera sig i Trygga Barnen för att hjälpa barn som far illa.

– Ser man att ett barn far illa måste man hjälpa, men det är inte alla som vågar hjälpa av rädsla. Då kan det kännas lättare att hjälpa andra via en organisation och engagera sig på det viset. Dessutom är vi opolitiska, inte religiösa och vi har inget nykterhetslöfte. Det räcker att människor har ett sunt förhållande till alkohol, vilket kan göra det enklare att engagera sig.

Genom volontärarbete kan Trygga Barnen hjälpa fler.

– Men volontärarbete tar mycket tid, det ska man komma ihåg. Man måste följa upp, skapa strukturen och göra så volontärerna får träffa varandra genom olika träffar.

Efter en frågestund ("är det sant att alla era aktiviteter är gratis?") är sista föreläsningen slut och eleverna går till lunch. Några stannar kvar för att prata, andra kanske hör av sig senare.

– Från 14 år och uppåt är det många som hör av sig själva. Oftast hör de av

sig för att de är oroliga för sina föräldrar, säger Olivia Trygg.

Hon tycker inte det är svårt att veta vad man ska säga till barnen när de vill prata.

– Man får vara en bra lyssnare. Vi bekräftar vad de säger, ifrågasätter aldrig och låter dem prata. Om de har svårt för att prata kan vi berätta "när jag var liten så ..." och så frågar vi "vad tänker du när du hör det?". Det är viktigt med öppna frågor.

Föreläsningsveckan har gått bra, och de hoppas få föreläsa mer bland klasser.

– Nästa steg är att öppna Trygga Barnen i flera kommuner. Vi har några på gång, men jag kan inte avslöja dem nu.

Målet är att ge så många barn som möjligt en trygg uppväxt, utan föräldrar som missbrukar alkohol. Därför fortsätter de föreläsa, och erbjuda hjälp. Och Olivia Trygg är inte orolig för att de inte ska kunna ta emot alla som kommer och vill ha hjälp.

– Allt löser sig. Det har gjort det hittills. ■

Tips. Så kan du bemöta barn som har det jobbigt hemma

- **Vidga vyerna.** Det är inte bara bråkstaken i klassen som kan vara den som har det jobbigt hemma, det kan lika gärna vara den duktiga eleven. Barn använder sig av olika typer av överlevnadsstrategier och gör ofta allt för att dölja det som pågår hemma.
- **Lita på magkänsla.** Om du får en känsla av att det är något som inte stämmer med ett barn så är det stor chans att du har rätt. Tveka inte att fråga barnet rakt på sak: "Hur mår du egentligen? Hur har du det hemma?". Det är inte säkert att barnet kommer svara ärligt, men då vet barnet i alla fall att någon har uppmärksammat den. Om du inte får ett svar första gången så fråga igen och igen, visa att du finns där. Femte gången du frågar kanske barnet vågar anförtro sig.

- **Var inte rädd för att lägga näsan i blöt.** Många barn vet inte hur de ska ta steget och berätta och önskar inget annat än att någon bara frågar rakt ut!
- **Om ett barn väl anförtro sig till dig så våga stå kvar och lyssna på svaret.** Ta det barnet säger på största allvar, men överdramatisera inte. Förmodligen är det som barnet berättar något som är en del av barnets vardag, om du ställer till en stor scen så kan det göra att det känns värre.
- **Ifrågasätt inte.** Anklaga inte barnet för att ljuga och skuldbelägg inte. Detta kan låta självklart, men är tyvärr mycket vanliga reaktioner som barn får erfara när de anförtro sig till en vuxen.
- **Våga agera.** Du kan inte ensam rädda barnet, men se till att ta till hjälp. Ring

Trygga Barnen eller BRIS för vägledning om du är osäker på hur du ska agera. Tveka inte heller att kontakta socialtjänsten eller BUP. Om du väljer att orosanmäla till Socialtjänst så var noga med att förklara för barnet varför du gör det och vad som kan hända och se till att den har en trygg utomstående vuxen vid sin sida om Socialtjänsten beslutar att utreda familjesituationen. För att Socialtjänsten ska kunna hjälpa på bästa sätt är det viktigt att barnet känner sig tryggt och vågar berätta sanningen. Du kan även orosanmäla anonymt till Socialtjänsten om du upplever att det finns risk att föräldrarna bryter kontakten mellan dig och barnet om du orosanmäler.

FOTO: ISTOCK

Alkoholvanor efter EU förvirrar

Efter Sveriges anslutning till EU har alkoholkonsumtionen ökat kraftigt. **Men effekterna har inte blivit riktigt som forskarna förväntat sig.**

TEXT EVA EKEROTH

Farhågorna inför EU-inträdet var att svenskarna skulle börja dricka mer och att skadorna skulle öka. Anledningen till oron var att de viktigaste alkoholpolitiska instrumenten, priset och tillgängligheten, delvis skulle sättas ur spel.

Många av farhågorna infriades. Dessutom har alkohol blivit allt billigare i relation till inkomster och andra varor. Konsumtionen har mycket riktigt också ökat från 8 liter 1996 till 9,9 liter år 2013. En ökning med hela 24 procent.

En effekt av det ökade drickandet är att fler vårdas för alkoholrelaterade diagnoser i slutenvård. År 1996 utgjorde de 2,7 procent av alla som är inlagda på sjukhus, medan de under 2013 var 3,5 procent.

Men trots att fler blir sjuka av alkohol är det färre som dör. Den alkoholrelaterade dödligheten har minskat från 22 per 100 000 invånare till 17. I absoluta tal handlar det om 1 950 personer 1995 jämfört med 1 813 dödsfall 2013.

Antalet som kör bil onyktra kan också ha minskat. Antalet anmälda trafiknykterhetsbrott har minskat från 16 778 år 1995 till 13 999 år 2013. Statistiken är osäker. Hur många som åker fast beror mycket på polisens prioriteringar, men resultaten överens-

stämmer med vad som rapporterats i studier där man frågat personer om de själva kört eller åkt med någon som har druckit.

Ulf Guttormsson är chef på avdelningen för analys och metod på Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, CAN. Lika lite som någon annan kan han förklara varför det inte blivit som forskarna förutsåg, men några teorier har han.

– När man försökte beräkna vad som skulle hända med alkoholskadorna när vi gick med i EU antog man att konsumtionen skulle öka, men att allt annat skulle vara som förut. Så har det ju inte riktigt blivit. Beteendet har också förändrats, säger han.

– Vi tror oss se att berusningsdrickandet minskar. I stället dricker man oftare och mer till måltider. Det leder inte till ond bråd död, men kanske till fler kroniska sjukdomar. Vi har också fått ett mer tillplattat dryckesmönster. Tidigare drack de yngsta mest och sedan var det en fallande kurva med åldern. Nu dricker de unga allt mindre, samtidigt som de äldre ökar sin konsumtion. Kvinnor har också ökat sin konsumtion mer än män. Det kan ge färre akuta skador, som olyckor och misshandel, eftersom kvinnor ofta dricker förnuftigare än män och äldre förnuftigare än yngre.

Att färre dör men fler vårdas i slutenvård tror han kan ha flera förklaringar.

– Generellt har sjukvården blivit bättre på att hålla folk vid liv. Minskad rökning skulle också kunna spela in. Räknat på förlorade levnadsdagar är rökning den absolut viktigaste faktorn. Vi vet att de som dricker mycket ofta också röker mycket. När rökningen minskar i samhället gäller det antagligen även de som dricker mycket. Om fler med alkoholproblem slutar röka kanske det ökar deras chanser att leva längre. ■

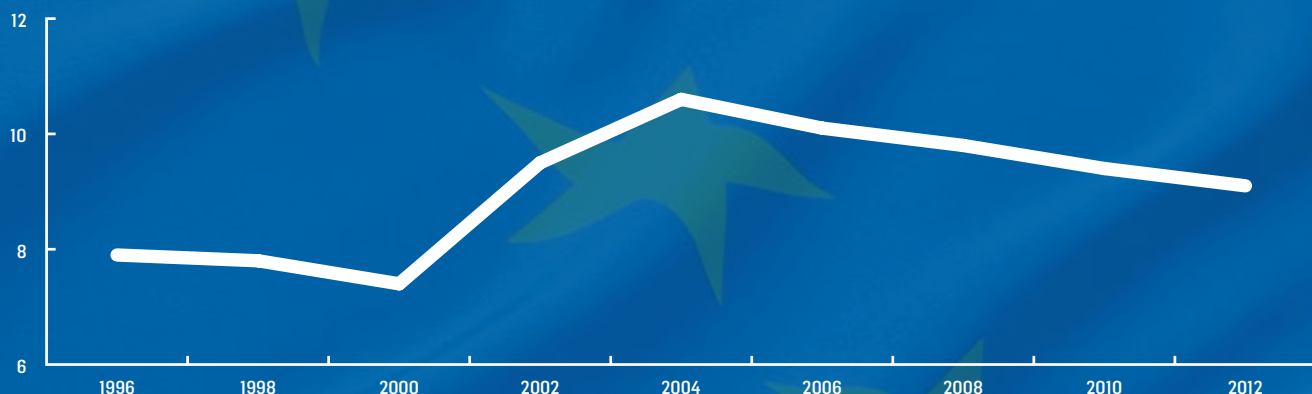
Fakta. EU-konsekvenser

- Vid EU-inträdet förlorade Sverige **monopolen** på import och parti-handel med sprit, vin och utländskt starköl samt på tillverkning och export av sprit, men lyckades få behålla monopolen på detaljhandelsförsäljning.
- Sverige fick dispens för Systembolaget eftersom förhandlingarna övertygade EU om att monopolen var till för att skydda folkhälsan och inte svensk alkoholindustri.
- Möjligheten att begränsa **införsel** av alkohol från annat EU-land trappades ner stegvis från 2000 till 2004 då Sveriges införselkvoter blev desamma som övriga EU:s. De stora kvoterna vi har i dag har gjort det svårare att hålla **skattetrycket** uppe. Alltför stora prisskillnader mot grannländerna gör införsel och smuggling lönsamt.

Graf 1. Alkoholkonsumtionen i Sverige.

Antal liter alkohol 100 % alkohol per invånare 15 år och äldre.

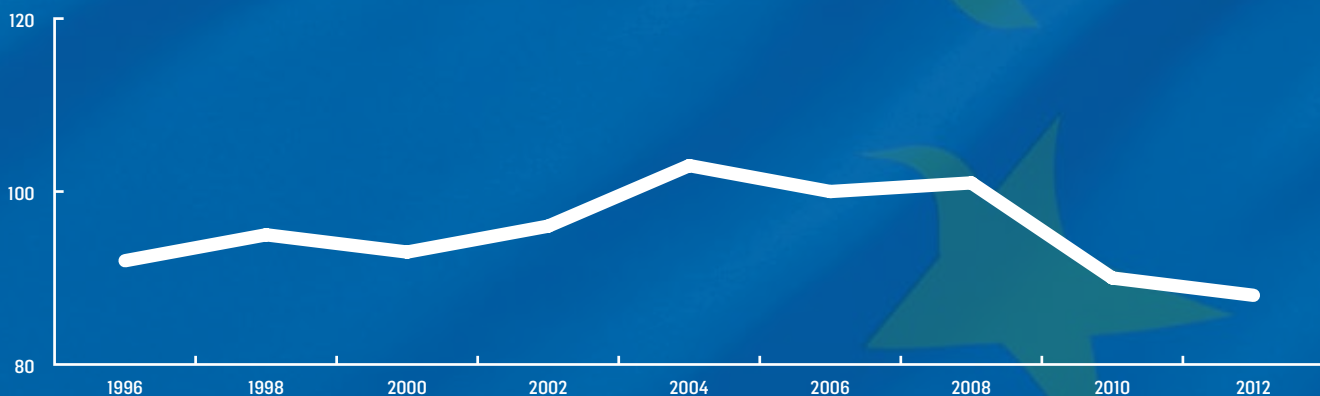
Källa: CAN

Graf 2. Antal dödsfall med alkoholdiagnos som underliggande eller bidragande dödsorsak.

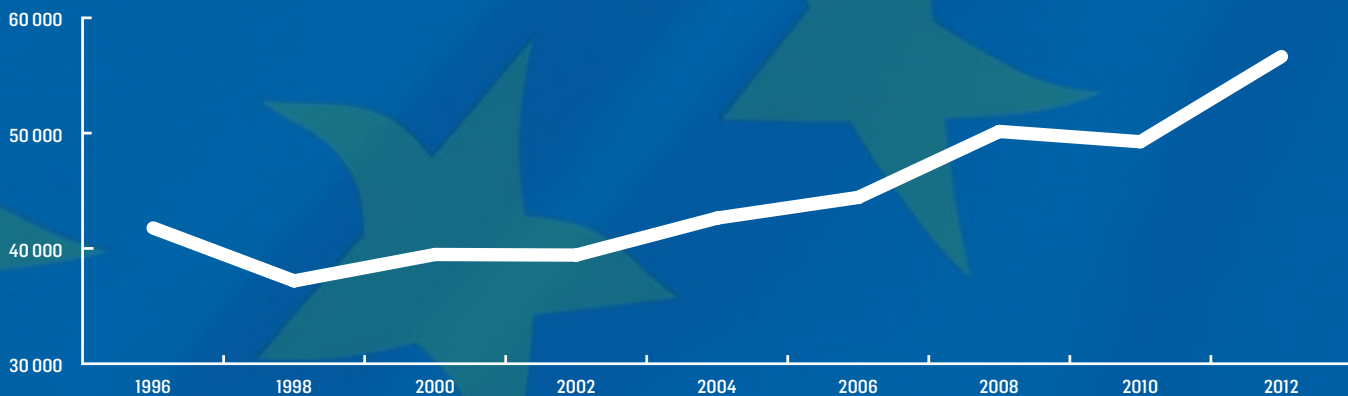
Ålder, kön och åldersstandardiserade dödstal per 100 000 invånare.

Källa: Socialstyrelsen

Graf 3. Antal slutenvårdstillfällen, antal vårdade personer och antal personer vårdade för första gången i slutenvård med alkoholrelaterad bi- eller huvuddiagnos.

Källa: Socialstyrelsen

NYKTERHET

SLÄKTEN I SIKTE

Eivor Fredriksson, Siv
Börjesson, Gudrun Bolting
och Lillemor Ivarsson.

Det är ett litet men målmedvetet järngäng som samlas varje torsdag i IOGT-NTO:s lokal på Kungsgatan i Malmö för att släktforska. Det tänker de fortsätta med **så länge upptäckarlusten driver dem vidare.**

TEXT OCH FOTO
MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Vid första anblicken ser den här studiecirkeln kanske inte jättekul ut. Fyra damer framför varsin bärbar dator i ett stort rum med lysrör i taket. Koncentrationen är total. Alla är uppslukade av sitt. Gudrun Bolting letar efter släktingar som emigrerade till Amerika. Lillemor Ivarsson registrerar noggrant alla sina fynd i ett dokument.

Här har de redan suttit en bra stund, trots att klockan just är slagen nio på morgonen.

Men skenet bedrar. Bakom de oansenliga glasögonbågarna, koftorna och grå frisyerna döljer sig fyra mycket nyfikna och vetgiriga kvinnor som var och en ägnar tioalet timmar i veckan – minst – åt att gräva i gamla arkiv och kyrkböcker för att lära sig mer om sina släkter. Man kan nog, utan att överdriva, säga att de brinner för släktforskning. Torsdagsträffarna på tre timmar är bara en del av all den tid och energi de lägger ner. Men visst tycker de att det är roligt att träffa likasinnade.

– Ja, det här ger en möjlighet att prata kring fynden och dela glädjen när vi hittar något spännande. Eller när man kör fast eller hamnar på fel spår. För det händer ju ibland. Vi lär oss mycket av varandra och kan dela med oss av tips, säger Siv Börjesson, föreningsordförande och forskningsintresserad. Hon har forskningen med sig från yrkeslivet och började släktforska för flera år sedan.

Koncentrationen är total.

De andra i gruppen, Gudrun Bolting, Lillemor Ivarsson och Eivor Fredriksson, tycker att de på köpet också har lärt sig att hantera en dator – vilket inte alltid är en självklarhet när man är i pensionsåldern. Och eftersom själva drivkraften är sökning efter information så tycks inte motståndet vara så högt inför redskapet: datorn. Det går som en dans, damerna klickar sig fram som om de aldrig gjort annat.

Numera går mycket information att hitta på olika släktforskningsajter. Här finns kyrkböcker och församlingsböcker så långt bak som från 1600-talet inskanade och tillgängliga för sökning.

– Det som är från 1800-talet går att läsa och tolka. Men det som är från 1600-talet och 1700-talet kan vara svårttytt och ofta lite rörigt, konstaterar Siv Börjesson och tillägger att det därför är knepigare att få fram korrekta fakta om släktingar så långt bakåt i tiden.

Allt är dock inte inlagt digitalt, så ibland får man ändå gå till Landsarkivet eller Stadsbiblioteket och leta vidare manuellt.

Vad är det som driver er att släktforska i grupp?

– Det är ju så spännande och lärorikt! När man väl har kommit igång är det svårt att sluta. Tiden bara rinner iväg när vi sitter här. Vi tar oss inte ens tid att fika. Vi blir helt uppslukade, säger Lillemor Ivarsson och berättar att om hon inte känner sig riktig klar när klockan är tolv så brukar hon fortsätta hemma ett tag till. Det händer att hon sitter till midnatt. Har man väl hittat en intressant tråd att nysta i så vill man ju inte vänta en hel vecka på fortsättningen!

"Släktforskning väcker så många tankar och frågor."

SIV BÖRJESSON

Att det är många äldre personer som väljer att släktforska tror Siv Börjesson mest beror på att man som pensionär har mera tid, samtidigt som man med åldern oftare blickar tillbaka.

– Ja, ibland tänker jag att jag borde ha frågat mina gamla far- och morföräldrar mer när jag var ung och de fortfarande levde. Då hade jag säkert fått många av de svar jag söker efter nu. Men det är ju så. När man är ung så har man oftast inte det intresset. Man blickar bara framåt, funderar Eivor Fredriksson, bördig från Råneå.

Övriga har sina rötter i Skåne, vilket till viss del underlättar i sökandet. Några särdeles uppseendeväckande släktingar har ingen av dem funnit; även om ett och annat sticker ut. Som i Lillemors fall. En släkting, Pernilla, född 1825, födde fem oäkta barn. Men tydligen gifte hon sig när det sjätte barnet föddes.

– Det tredje barnet är min morfars mor. Man funderar ju på hur samhället såg på henne som hade så många oäkta barn. Ansåg man att hon var lösaktig? säger Lillemor Ivarsson och får medhåll av Siv Börjesson.

– Ja, släktforskning väcker så många tankar och frågor. Historien blir till kött och blod, vilket är en viktig behållning när man släktforskar. Man funderar på hur folk gick klädda, vad de åt och hur de tänkte och kände. Det känns väldigt roligt.

En annan pikant historia kommer också från Lillemor Ivarssons forskning. Hanna Johansdotter, offret i det välkända Yngsjömordet, är släkt med hennes mamma, åtta generationer bakåt i tiden.

Vad tänker de göra med alla fynd?

– Jag skriver en liten släktberättelse, med foton och alla fynd jag har gjort. Jag har försökt att sätta allt i ett sammanhang. Tanken är att lämna det efter mig till barn och barnbarn. Om de är intresserade. Sedan lägger jag ut en del fynd på nätet också, så att andra som släktforskar kan dra nytta av det. Släkter har ju många förgreningar och det som kanske inte är så intressant för mig kan vara en högvinst för någon annan, säger Lillemor Ivarsson och klickar sig vidare mot nya, spännande upptäckter. ■

Fakta. IOGT-NTO i Malmö

Det finns två föreningar i Malmö:

- 2961 Kamraterna har dagverksamhet, bland annat släktforskning, knypling och fotografering. De träffas på tisdagar och torsdagar.
- 2322 Malmö har kvällsverksamhet, främst på onsdagar.

Planera smartare för en enklare vardag

Tiden är konstant. 24 timmar per dygn, 168 timmar i veckan, 8760 timmar på ett år. Tiden låter sig inte påverkas men du kan inom vida ramar bestämma vad du vill använda tiden till. Låt dig inspireras att tänka mer på planering och prioritering i ditt privatliv.

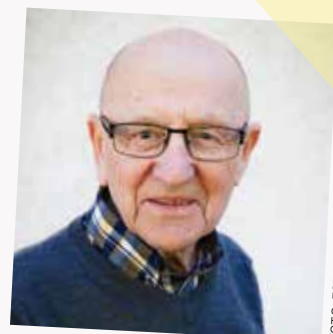

FOTO: ESPEN BJÖRDAL

Rune Nilsson

1

PLANERING OCH PRIORITERING

Att planera och prioritera även i privatlivet hjälper dig att:

- Se vad som ska göras
- Se när allt ska vara klart
- Få sakerna gjorda tid
- Öka kvaliteten och bli mindre stressad
- Få tid för det viktiga

RATIONALISERA NÅGRA SYSSLOR

3

- Betala räkningarna en gång i månaden. Samla dem i en mapp till den 25:e i varje månad.
- Ha en hög för tidningar du vill läsa. Riv ur recept och artiklar du vill spara. Lägg dem i mappar eller i plastfickor i en pärm.
- Ha en fast plats där du öppnar posten. Kasta kuverten och spar innehållet gärna i hängmappar. Sortera direkt så kommer inget bort.
- Varje gång du handlar tar det 30 – 60 minuter plus förflyttning. Spar tid genom att handla färre gånger. Skriv inköpslistan efter hur varorna står i butiken.
- Bunta ihop aktiviteter som annars hotar att splittra din dag. Alla avbrott kostar tid.

2

SKRIV HANDLINGSPLANER

Handlingsplanen är ett bra hjälpmedel att använda privat. Använd den för lite större projekt eller uppgifter som du förhållat. Kanske för det du ska göra tillsammans med familj och vänner eller i föreningen:

- Måla huset
- Arrangera 40-årskalaset
- Föreningens årsmöte
- Veckostädning uppdelat på familjemedlemmarna
- Vårens trädgårdsarbete
- Storrensa vinden

4

RÖRIGT HEMMA?

Planera att rensa en låda/garderob/skåp per vecka. Lite varje gång gör att du får ett flyt och det blir inte ett jättestor projekt. Skriv en lista över de utrymmen du vill ordna. Börja med det enklaste redan denna vecka.

Detta är det femte och sista avsnittet av Runes planeringsskola. Den bygger på boken Planera smartare – få tid för det viktiga av Helén Vedlé och Rune Nilsson. HOI Förlag.

Mikaela Laurén:

”Jag är glad att jag åkte fast”

Hon var simstjärnan som låstes in i häktet i 70 dagar och dömdes för grovt dopingbrott. Nu har hon en egen tv-serie och sitter i Skavlans fåtölj.

TEXT **DANIEL LAGERQVIST** FOTO **SARA MAC KEY**

Svett och liniment. Boxningssäckar och några bloddroppar i ringen. När vi tar oss ned för den smala trappan och kommer in på Mikaela Lauréns träningsklubb ser det ut som en helt vanlig boxningslokal.

Men det är det ju inte. Här laddar en världsmästare med utstrålning som få svenska idrottare besitter. Hon har en egen tv-serie på SVT Play och blir stoppad av folk på gatan som vill prata och ta bilder.

– För någon dag sen var det ett buddistiskt bröllop här inne. De gifte sig i ringen,

skrattar Mikaela och pekar mot de färgglada vimplarna i taket som därmed får sin förklaring.

I lokalen stryker Leif Carlsson runt, svensk boxnings nestor och förbundskapten mellan 1980–1992. Nu tränar han Mikaela Laurén.

– Hon vill hela tiden lära sig nya grejer, ibland kanske hon lyssnar lite för mycket. Men Mikaela har en oerhörd vilja och envishet och man märker att hon varit elitidrottare tidigare. Hon vet vad som

krävs, berömmar Carlsson innan han hjälper en ung boxare med tandskyddet.

Ja, hon vet vad som krävs, Mikaela Laurén. Om hon inte visste det tidigare så vet hon det nu. I juni ska hon boxas på hemmaplan i Erikdalshallen men det är inte bara matchen som är i fokus.

Mikaela är med och arrangerar galan och förutom slagkombinationer måste hon nu också tänka på biljettförsäljning, PR och avtal.

En inte helt optimal uppladdning.

"Fängelsetiden gav mig perspektiv, fick mig att uppskatta vardagliga saker", säger Mikaela Laurén.

– Jag får psykbryt flera gånger i veckan ... känner mig väldigt stressad över detta. Jag har satsat allt jag har ekonomiskt på det här och vi får väl se om jag går i personlig konkurs ...

Så du kan inte leva på boxningen fastän du är världsmästare?

– Nej det kan jag absolut inte göra. Jag har tagit banklån för att täcka förlusterna vi gjorde på förra galan och ändå gör jag det igen. Men det är så jag gillar att leva, man måste satsa.

Du gör hellre allt själv än delegerar låter det som?

– Jag har försökt att lägga saker på andra men det funkar ju inte. Jag förstår inte vad som är fel på vissa nu för tiden. Har jag sagt att jag ska springa en mil och sen stukar foten, då kryper jag sista kilome-

Fakta. Mikaela Destiny Laurén

Ålder: 39 år

Bor: I Kärrtorp, Stockholm

Familj: Mamma, pappa, syskon (ett helsyskon, tre bonussyskon)

Gör: Proffsboxare, innehar fyra VM-titlar (WBC, WPF, UBO, WIBA)

Aktuell: Försvarar VM-titel på gala i Eriksdalshallen i juni. Med i tv-serien "Den dömda världsmästaren" på SVT Play.

tern om jag måste. Så är det bara. Och när andra inte gör det blir jag bara besviken.

Det är en fighter som sitter framför mig och tittar ut över vattnet i Hornstull. I dubbel bemärkelse.

– Fängelsetiden gav mig perspektiv, fick mig att uppskatta vardagliga saker. Som att

kunna gå ut och springa längs vattnet när man känner för det. Alla borde sitta i fängelse någon gång och känna hur det känns.

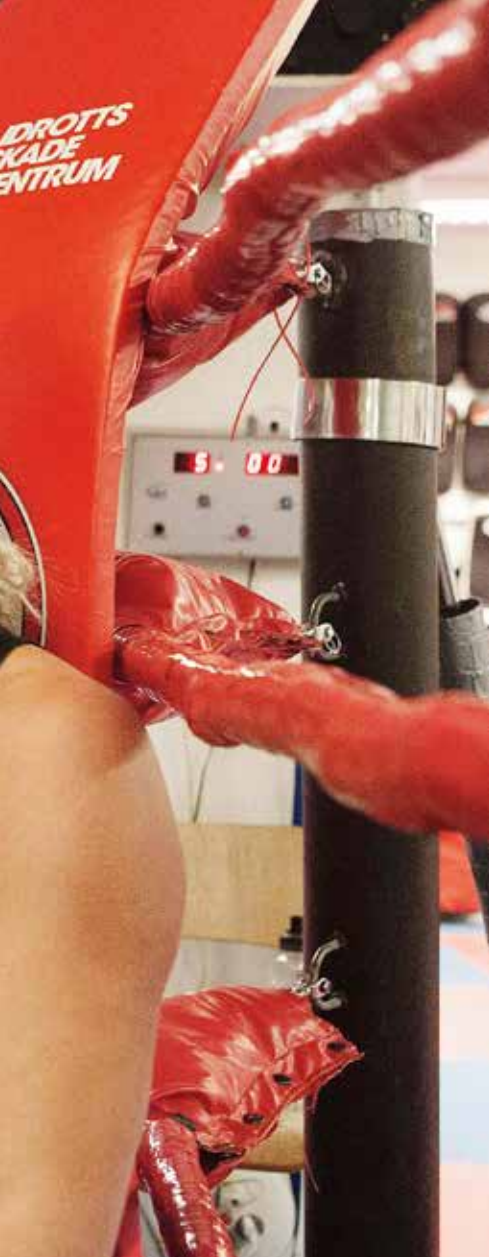
Det är över tio år sen nu. Polisen slår till i en razzia och hittar 2 300 ampuller och 1 900 tabletter av anabola steroider. Lägenheten är Mikaelas och tillsammans med sin pojkvän har hon sålt förbjudna preparat.

Domen: 14 månaders fängelse för grovt dopingbrott och grovt vapenbrott.

Dessförinnan hade Mikaela varit en av landets bästa simmare. Med tre svenska rekord och 15 individuella SM-guld var siktet ställt mot OS och internationella medaljer.

Nu satt hon i stället i fängelse utan någon lust att fortsätta leva.

– Tiden i häktet var värst. Jag satt i ett trångt rum i 70 dagar utan att få träffa någon. Som tur var de snälla och lät mig

Målet är inställt på juni och Matchen med stort M. Att på hemmaplan få stå där som en vinnare ännu en gång.

"Utan mina vänner och min familj hade jag aldrig klarat den perioden."

använda ett enkelt gym där det fanns några maskiner som jag kunde träna ur mig all frustration i. Sen körde jag ett eget träningsprogram i cellen i fängelset.

Mikaela stämplades som en fuskare trots att hon aldrig använde de förbjudna preparaten själv. Försäljningen skedde mellan två idrottskarriärer och hade inget med idrottsprestationer att göra, målet var strikt ekonomiskt.

– Jag var väldigt långt nere, livet kändes hopplöst och jag trodde att jag aldrig skulle kunna visa mig på gatan igen.

Ville du sluta leva?

– Jag hade ju de tankarna. Kanske vore det bäst att ta sitt liv, jag hade ju ändå inget kvar att leva för kändes det som. Men jag var aldrig nära att göra det.

Vändningen blev träningen, viljan och stöttningen från de närmaste.

– Utan mina vänner och min familj hade jag aldrig klarat den perioden. Det är otroligt viktigt att ha rätt människor omkring sig, speciellt när man är på botten. Då visar det sig vilka som är ens riktiga vänner och som finns när man behöver dem mest. När du är på toppen kommer alla ormar och vill ha en del av en men det är ju på botten man behöver stöttningen.

Mikaela återkommer ständigt till sin envishet och starka vilja att lyckas. Och till sin familj. Det är från mamma och pappa hon ärvt egenskaperna som gjort henne till världsmästare.

– Gud vilka fantastiska människor de är båda två! De har format mig till den jag är idag och har verkligen stöttat mig, på olika sätt. Vi är väldigt tigha och kärleksfulla.

I dag är Mikaela 39 år och står samtidigt på toppen av sin boxningskarriär. Två år till, sedan ser boxningsseset från Kärrtorp slutet på sin karriär. Frågan är bara vad hon ska göra då?

– Ja det är nog den största stressen i mitt liv (skratt). Jag har alltid på hållit på med idrott och jobbat mot tydliga mål. Jag vet faktiskt inte vad jag ska göra. Jo, mitt mål är att skaffa barn!

Men den skoningslösa träningen mot att bli bäst i världen har fått drastiska konsekvenser i Mikaelas liv. För en tid sen

blev hon med barn men fick missfall, delvis på grund av träningen.

– När man tränar så hårt som jag gör och samtidigt är 39 år ... det gjorde väl att jag fick missfall. Jag lärde mig att jag inte ska ta något för givet.

Hur tänker du kring det nu? Att du står på toppen av din karriär och samtidigt vill ha barn?

– Jag skulle ljuga om jag sa att jag inte kände mig stressad över det. Jag vill ha barn och känner en längtan efter det. Jag älskar barn och tror att jag skulle vara en bra mamma. Men just nu har jag ju inte ens en kille, så jag får väl hoppas på storcken, skrattar Mikaela.

Skrattet finns där hela tiden och envisheten som lyser i ögonen. Målet är inställt på juni och Matchen med stort M. Att på hemmaplan få stå där som en vinnare ännu en gång.

Med Mikaela Lauréns bakgrund vet hon vad som krävs för att ta sig tillbaka från botten.

– Man måste tro på sig själv, måste våga satsa och misslyckas. Jag kan förlora min titel men jag måste våga. Om inte du tror på dig själv, vem ska göra det då? Sen är det viktigt att ha rätt personer omkring sig, att lära sig att välja bort människor i sitt liv. Slösa inte energi på fel personer. ■

HALLÅ DÄR!

Thérèse Granwald

Aktuell med romanen "Ty riket är ditt" (Söllgård's förlag)

FOTO: SÖLLGÅRDS FÖRLAG

Vad handlar boken om?

– Om tre kvinnor som på olika – men ändå likande – sätt hamnar i destruktiva kärleksrelationer där mannen sätter agendan och utövar sin makt medan kvinnan tassar på tå och ber om ursäkt för sin existens. Man kan säga att det handlar om ett medberoende. Det är samma typ av beteende som kvinnor som lever med män som missbrukar kan utveckla. Men här är inte männen alkoholister, utan de vill ha makt. Dynamiken är densamma.

Varför har du skrivit boken?

– Jag har dels egen erfarenhet av en destruktiv relation, där jag åsidosatte mina behov. Men jag tycker också att det är en intressant och angelägen fråga. Tanken om att ge upp allt för kärleken är ett romantiskt ideal. Men den bilden av kärlek kan, med fel partner, bli väldigt destruktiv och det är det jag har velat skildra.

Hur har skrivprocessen påverkat dig?

– Jag kan verkligen förstå hur det kan gå så långt och ännu längre. Små saker kan sätta igång stora, destruktiva mönster. Den yttersta konsekvensen i sådana här relationer är ju våld. Det kan bli väldigt farligt om man låter det fortsätta och inte tar sig ur i tid. En av kvinnorna i boken har Sara Svensson från Knutbydramat som förlaga.

Vilka reaktioner har du fått?

– Det är mycket igenkänning. Många upplever att den har ett stort undertryck och att man "får ont i magen" när man läser. Det känns som ett gott betyg!

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

BOK

Gripande och engagerande om alkoholistbarn

■ *April i Anhörigsverige*
Susanna Alakoski
Albert Bonniers Förlag

ROMAN De första femtio sidorna, eller, nja, säg hundra, tänker jag att redaktören varit lite trött. Här möter vi en författare som söker sin bok genom alla texterna, meningarna, orden, minnena. Baksidestexten berättar att detta är en sorgesång om "fulskam och osäkerhet", om "de anhöriga, ensamsörjande." Susanna Alakoski vädrar sin ångest över att skriva denna bok och vet inte vad den ska heta, till slut blir det "April i Anhörigsverige, dagbok".

Efter ett tag abdikerar jag, tänker att texten, i just den form den är, speglar livet och samtiden. Ett sökande efter hur författarens uppväxt präglat henne, och alla andra människor, som vuxit upp med människor i missbruk. Hon ser sin lilla Susanna, hur livrädd hon var inför alla storhelger, hur hon längtade efter dans runt midsommarstången men i samma andetag visste att det var

omöjligt eftersom det förutsatte en pappa som inte ramlade. Hur hon själv, den vuxna Susanna, bestämmer sig för att hennes familj, den hon skapat, ska samlas varje högtid, understryka vikten av rutiner, ritualer.

I utforskandet av den egna identiteten lyfter hon in fragment från nykterhetsrörelsen: hur alkoholister och alkoholistbarn beskrivs, hur alkoholismen ska motarbetas, hur olika forskare tänker om barnens utsatthet, utanförskap. Parallellt följer vi Alakoskis egen vardag i april, 2014, föreläsningar, författandet, frukost med mannen, småprat med barnen, skrivarpåsk på Gotland. Nej, det är ingen tydlig bok, Alakoski återkommer till det, att hon inte vet vad hon vill, detta är en bok som tvingar sig att bli skriven. Och Alakoski tvingar ur sig den, och hon skriver sanslöst bra, formuleringarna födda som i en enda andning, personligt, poetiskt, pratvardagligt.

Och så berättar hon att hon vill teckna anhörigsorgen, vackert

och fult, "Så sanningsenligt jag mäktade", och om hennes önskan, att hon, Susanna ska "kunna tala om sitt liv så som det varit utan att känna skam." Måste vara det hon gjort nu. Hon avslutar boken med "De ville oss inte illa, de kunde oss bara inte väl".

Syftet, en läkning. Och att i sin egen läkningsprocess kanske öppna upp för andras. Gott så. Prova!

HANNA NOLIN

Susanna Alakoski

FOTO: SARA MAC KEY

BOK

Deckardebut med högt tempo

■ *Stöld av babian*
Anna Karolina
Norstedts

DECKARE Det märks att debuterande Anna Karolina har arbetat som polis. Hon har stenkoll på polisarbetet i den här rafflande och välskrivna deckaren och allt känns verkligen autentiskt. Språket är rakt, hårdkokt och effektivt och tempot lika snabbt som i en amerikansk actionfilm. En riktig bladvändare!

Amanda är nykläckt polis med ett tragiskt dödsfall i bagaget. Hennes syster tog oförklarligt sitt liv och Amanda har bestämt sig för att ta reda på vad som hände. Blev systemen mördad? Kriminelle Adnan – som hade ett förhållande med systemen – blir vägen mot sanningen.

Vad Amanda inte har räknat med är att hon ska bli kär i honom. Snart är hon indragen i en härva av lögn, samtidigt som hon kommer sanningen närmare.

Här finns en äcklig nattklubbsägare, en egendomlig babianstöld och en korrupt polismästare med psykopatdrag på hennes egen polisstation. Vad har de gemensamt? Den här boken låter sig inte beskrivas på några få rader. Det händer mycket, det är intensivt, spännande och väldigt, väldigt bra. Bara slutet känns lite snopet. Avrundningen kommer aningen för snabbt och blir inte så överraskande som jag hade önskat.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

FILM

FOTO: DAVID KOSKAS / QUAD - GAUMONT

Tahar Rahim och Omar Sy ur filmen "Samba".

Träffsäker komedi om flykting

FILM *Samba*
Fransk komedi med Omar Sy och Charlotte Gainsbourg

KOMEDI Senegalesiske Samba har bott tio år i Paris som papperslös. Han tar olika påhugg för att kunna skicka pengar hem till sin mamma och bor hos sin farbror. Drömmen är att få uppehållstillstånd.

Men i stället åker han av en slump fast och fångslas i väntan på utvisning. Där, i förvaringen,

dyker flyktingstödjaren Alice upp som en skör och inklämmande uppenbarelse. Hon har alla känslor utanpå efter en utbrändhetsdiagnos och volontärarbetet är en del av hennes rehabilitering. Hon får stränga order om att inte bli personligt involverad i de immigranter hon möter.

Det går sådär. Hon blir djupt berörd av Samba – och han av henne. Mötet blir början på en ömsint och varm kärlekshistoria

mellan två vilsna själar i ett kylslaget Paris.

"Samba" är fransk komedi när den är som bäst. Leendet man har på läpparna handlar inte bara om kul replikskiften utan också om filmens djup och värme. Den reflekterar över en av vår tids största och viktigaste frågor: immigrationen. Flera bra biroller – som "brasilianiske" Wilson. Möjligen är filmen lite för lång. Annars; helt underbar!

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

BOK

Hjärtskärande om Mexikos flickor

FILM *En bön för de stulna*
Jennifer Clement
Övers. Niclas Hval
Albert Bonniers Förlag

FAKTA Det är inte bara i Afghanistan som flickor tvingas låsas vara pojkar för att överleva. I Mexikos djungler lever fattiga flickor under ständiga hot om kidnappningar. Det är drokartellernas våldsamskande machomän som regelbundet scannar av byarna och plockar

med sig de vackraste flickorna. Och de stulna återvänder aldrig.

Därför gör mödrarna allt för att förfula sina döttrar. Den som är harmynt, halt eller har ruttna tänder kan undkomma att bli sexslav. Överallt har mödrarna grävt gropar där flickorna snabbt kan gömma sig när de blanksvarta stadsjeeparna rullar in. I välskrivna och sorgliga "En bön för de stulna" är det genom

unga Ladydi som vi får möta en rad flickor och deras tragiska öden. Vackra Paula som lyckas fly. Harmynta Maria och Violeta.

Under tio års tid intervjuade Jennifer Clement fruar till kartellmedlemmar, kvinnliga fångar och kvinnor med skyddad identitet. Hon är amerikanska, men uppvuxen i Mexiko. Det är ett omskakande dokument över ett samhälle där drogerna styr allt och där en fattig kvinnas liv och värde väger lika lätt som vinden.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

MISSA INTE!

Sommarboktips

1 BOK "Alla kan se dig" av Anna Jansson (Norstedts). När 16-åriga Hugo spårlöst försvinner från Gotlandsfärjan tror alla att han har hoppat. Vad har hänt? Och varför? Anna Jansson skriver gastkramande om en av vår tids värsta fenomen; att hängas ut på nätet.

2 BOK "Kvinnan på övervåningen" av Claire Messud (Månocket) om 43-åriga läraren Nora som blir besatt av en ny elev och dennes framgångsrika föräldrar. Besattheten blir till en förälskelse som skakar om Nora i grunden. Välskrivet och gripande.

3 BOK "En sannolik historia" av Karin Alvtogen (Brombergs). När Helenas äktenskap går i spillror står hon ensam med en tonårsdotter och ett hotell i Norrland. Men ett oväntat möte med en man som tycks ha förlorat allt ger Helena nytt hopp. Hon upptäcker att livet kan presentera oss andra val än de vi först anar.

Känner du någon
som borde bli
månadens medlem?

TIPSA OSS på
accent@logt.se eller
Accent, Box 12825,
112 97 Stockholm

"Jag tycker att det
är varje människas
plikt att bidra till
att minska eländet
i världen."

Anders Ringnér

NAMN: ANDERS RINGNÉR

ÅLDER: 40 ÅR

BOR: I UMEÅ

FAMILJ: SAMBON DANIEL

GÖR: SJUKSKÖTERSKA
OCH FORSKARE

Hur länge har du varit medlem?

– Sedan 1988. En klasskompis värvade mig när jag var 13 år och jag gick med i en helt nybildad UNF-förening i Jämtland. Min främsta drivkraft har alltid varit att få sitta på möten och vara med i styrelsen. Jag gillar det administrativa. Sedan dess har jag i stort sett alltid haft ett ideellt engagemang.

Varför är det viktigt för dig att vara ideellt engagerad?

– Det blir som en del av ens vardag och identitet och har gett mig oerhört mycket. Man kan nog säga att nykterhetsrörelsen har "fostrat" mig och lärt mig att styra och ställa. Jag har fått chansen att ta stort ansvar och kan bland annat göra en budget och läsa bokslut, vilket jag har haft stor nytta av i mitt jobb som sjuksköterska och forskare. I jobbet har jag lett forskningsprojekt och där har jag haft konkret nytta av mina kunskaper från nykterhetsrörelsen. Mitt främsta motiv till engagemang i dag är att jag vill visa solidaritet med människor som lever med missbruk på ett eller annat sätt. Jag känner särskilt mycket för barn till missbrukare, trots att jag inte har någon personlig erfarenhet av det. Jag tror att jag genom mitt engagemang kan göra skillnad. Jag tycker att det är varje människas plikt att bidra till att minska eländet i världen.

Vad gör du just nu?

– Just nu sitter jag med i styrelsen i Umeås nykterhetsvänners byggnadsförening. Vi sköter om det gamla Ordenshuset i Umeå. Det blir mycket administration, men det gillar jag. Administration har varit min talang genom åren med IOGT-NTO, inte opinion. Men även vi administratörer behövs! Och så är jag väldigt engagerad i Pumpen. Dessutom ska jag åka på kongressen i sommar. Det ska bli kul.

Berätta om ditt jobb!

– Jag arbetar som sjuksköterska sedan 2001 och har mest arbetat inom barnsjukvården. För tio år sedan började jag forska om information till föräldrar till barn med cancer. Jag undervisar också sjuksköterskestudenter samt jobbar kliniskt, på avdelning, några timmar i veckan. Det är ett oerhört stimulerande och spännande arbete.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Frukostmöte på Folkknykterhetens vecka i Öjebyn, Piteå

Frukost och spännande samtal om alkohol som stör! Folkknykterhetens vecka IOGT-NTO Öjebyn i Piteå. En härlig och inspirerande morgon!

Folkknykterheten i fokus i Skellefteå

Här står vi på torget i Skellefteå tisdag den 12 maj under folkknykterhetens vecka. En inspirerande och rolig dag med många bra möten med människor.

Fin våravslutning i Tranås

IOGT-NTO Tranås har haft våravslutning. I det vackra vårvädret gick utflykten till Falla Spelt & Bagarbod. Ett 20-tal personer hade mött upp och ordförande Olle Persson hälsade välkommen. Kvällen bjöd på god mat, gemenskap, diktläsning och klurigheter att lösa. Festligheterna hela avslutades med nationalsången!

Lyckat Drogkampen i Flen

Den 15 maj var det nionde gången som IOGT-NTO och NBV under Folkknykterhetens vecka bjöd in de politiska partierna i Flens kommun för att på ett underhållande sätt tävla i blandade frågor kring ämnet alkohol och andra droger. Tävlingarna var som tidigare

år mycket uppskattade och partierna fick en härlig och trevlig stund, samtidigt som tävlingslustan och kunskapstörsten tillfredsställdes. Segrarna i årets Drogkamp blev Socialdemokraterna följda av Miljöpartiet och Kristdemokraterna. De belönades med varsin Godtemplaredricka av tävlingsledningen som bestod av Olle Andersson, Thor Andersson och Bengt Nilsson från IOGT-NTO.

4500

SPRANG BLODOMLOPPET DEN 25 MAJ I HUDIKSVALL

Bra drag på Blodomloppet i Hudik

Blodomloppet måndagen 25/5 i Hudiksvall, det är ett årligt evenemang som har pågått i 20 år vi deltar alltid med några lag och det brukar vara ett roligt tillfälle att motionera och träffa andra medlemmar i föreningen 155 Hudiksvall.

Efter målgång samlas man på Glysis som är den stora sportarenan i Hudik och där får samtliga som deltagit ta emot medalj. Man får även t-shirts och rabattkuponer och en matkasse från ICA Maxi med olika sorters picnicmat som vi sitter och äter tillsammans med de 4500 deltagarna.

20-talstema på Skansen

På Skansen i Stockholm firades Folkknykterhetens dag med 1920-talstema. Iförd tidstypisk storbondeklädsel höll den nyvalde distriktsordföranden Jonas Eriksson tal. Anna-Maria Mårtensson, som var konferencier, var nöjd med dagen.

– Vädret kunde varit bättre, men 75 personer deltog i ritualmötet som hölls på tjugotalssvis i det gamla ordenshuset.

Den som besöker Skansen i sommar kan få möjlighet att träffa henne eller någon av de andra guiderna som dagligen kommer att visa runt i huset.

VAR MED!

Vill du ha med en notis från din förening eller från annan verksamhet inom IOGT-NTO? Skicka en kort text (max 100 ord) och en bild till accent@iogt.se. Skriv **"I rörelse"** i ämnesraden.

Anna Carlstedt säger hej då

”Tack – och förlåt!”

Efter över ett kvartssekel i distrikts- och förbundsstyrelser inom rörelsen är det dags för mig att säga tack och på återseende. Andra äventyr väntar för mig, och organisationen behöver förnyelse!

När jag valdes till IOGT-NTO:s första kvinnliga förbundsordförande på kongressen i Göteborg 2009 lovade jag ett antal saker. Det är med bävan jag nu bläddrar i kongressprotokollet, hittar mitt tal där och ser mina löften, svart på vitt. Jag lovade bland annat följande:

... att de år jag nu lade av mitt liv på detta, skulle innebära ett hundra procentigt engagemang från min sida,

... att IOGT-NTO i framtiden skulle bli en ännu starkare folkrörelse och en ännu mer aktiv samhällsdebattör,

... att vi tillsammans skulle göra Sverige nykrare.

Har jag lyckats? Det får andra bedöma. Men jag känner verkligen att IOGT-NTO, tack vare ett gigantiskt lagarbete, har tagit steg framåt på flera områden. Vi är en del av flera positiva trender som forskningen ringat in: alkoholkonsumtionen har sjunkit de senaste åren.

Den nyktra livsstilen blir allt populärare, våra ungdomar allt nykrare och det alkoholfria utbudet bara bredare och bättre. Dessutom är det ideella engagemanget i Sverige större än någonsin. Och till allt detta bidrar IOGT-NTO, som får flera tusen nya medlemmar varje år.

Vi gör skillnad, lokalt och globalt.

Jag vågar tro att jag hjälpt till att ge nykterhetsrörelsen ett mänskligare ansikte: jag har använt mina egna erfarenheter av beroende för att visa att det inte handlar om moral, utan om omtanke. Alkoholens baksidor – och de är förödande – kan drabba precis vem som helst. Jag påstår att det finns en helt annan respekt för IOGT-NTO-rörelsen, och för det nyktra valet, än vad det gjorde i vårt land för tio år sedan.

På kongressen i Göteborg gav jag också oss själva uppmaningen att värna mångfalden i organisationen:

”Här finns alla åldrar, alla slags erfarenheter, alla politiska färger, alla trosuppfatt-

FOTO: PIERRE ANDERSSON

ningar – eller ingen alls. Vi är en mångkulturell organisation i ordets vidaste och bästa bemärkelse. Detta ska vi vara rädda om.”

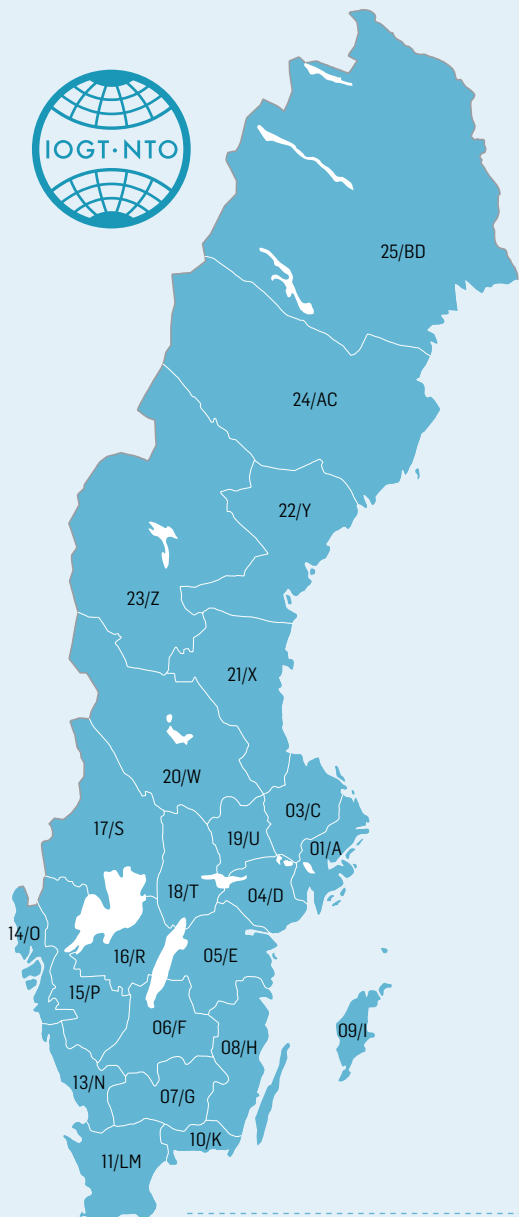
Jag hoppas verkligen att vår organisation nu visar sig mogen och värdig att möta alla som söker sig till oss och som har rötter i en helt annan kultur. Jag tror inte för en sekund att de behöver just oss – men oj, vad vi behöver dem, för att utvecklas och bli bättre. Jag är övertygad om att ju mer olika vi är, inom ramen för våra grundsatser, desto starkare blir vi.

Något jag tar med mig till mitt nya uppdrag som ordförande för Röda Korset, är det min mentor Maj-Lis Löw har lärt mig: att vara både lokal och global. Att jobba i det lilla och det stora samtidigt. Att se den utsatta medmänniskan och göra insatser här och nu, men samtidigt spara kraft till det politiska påverkansarbetet för att förändra världen. Detta tycker jag att både just Röda Korset och

IOGT-NTO är suveräna på: Att, för att bara ta ett par konkreta exempel, stötta asylsökande på ett boende eller fånga upp en medlem som tagit ett återfall – samtidigt som vi jobbar stenhårt för en bättre migrations- eller alkoholpolitik som kan förhindra framtida mänskliga katastrofer.

Jag är stolt när jag nu lämnar posten i IOGT-NTO, som inte bara varit ett uppdrag utan också en familj i över 30 år. Och jag är stolt över att få leda Röda Korset in i framtiden. Jag är stolt men inte helt nöjd med allt. Tomas Tranströmer skrev: Du blir aldrig färdig, och det är som det skall. Jag slutar som min finlandssvenska väninna brukar avsluta alla fester, med att säga: Tack – och förlåt!

Anna Carlstedt

Här finns IOGT-NTO

STOCKHOLM, 01/A

Kontaktperson: Anna Elgh
08-21 37 51, 0707-78 70 03

UPPSALA, 03/C

Kontaktperson: Mona Örjes
018-12 14 86, 0733-83 83 42

SÖDERMANLAND, 04/D

Kontaktperson: Micael Söderström
0157-513 37, 070-770 99 57

ÖSTERGÖTLAND, 05/E

Kontaktperson: Carl Wennerstrand
013-10 40 40, 070-227 03 36

JÖNKÖPING, 06/F

Kontaktperson: Tomas Nylén
036-12 07 10, 073-056 44 88

KRONOBERG, 07/G

Kontaktperson: Linda Börjesdotter Bäckström
0470-70 64 52, 076-170 57 93

KALMAR, 08/H

Kontaktperson: Gunilla Nilsson
072-512 51 52

GOTLAND, 09/I

Kontaktperson: Monica Engström-Thomsson
0498-21 50 43, 070-190 84 34

BLEKINGE, 10/K

Kontaktperson: Arne Larsson
0705-71 18 66

SKÅNE, 11/LM

Kontaktperson: Peter Tuvégård
070-190 84 05

HALLAND, 13/N

Kontaktperson: Leif Arne Gustavsson
0346-164 90, 0703-777 187

GÖTEBORG OCH BOHUSLÄN, 14/O

Kontaktperson: Malin Westergren
0730-31 60 65

ÄLVSBORG, 15/P

Kontaktperson: Anneli Simu Gunnarsson
033-10 32 72, 076-842 82 42

SKARABORG, 16/R

Kontaktperson: Petra Berghäll
0500-48 34 13

VÄRMLAND, 17/S

Kontaktperson: Kaj Johansson
054-18 77 72

ÖREBRO, 18/T

Kontaktperson: Per Holm
019-611 58 14

VÄSTMANLAND, 19/U

Kontaktperson: Karin Wester
073-982 96 36

DALARNA, 20/W

Kontaktperson: Louise Eriksson
0243-851 05, 070-191 45 81

GÄVLEBORG, 21/X

Kontaktperson: Ingrid Blanck
073-811 86 54

VÄSTERNORRLAND, 22/Y

Kontaktperson: Olle Häggström
070-284 88 21, 0660-850 10

JÄMTLAND, 23/Z

Kontaktperson: Lars Sundh
063-13 20 45, 070-190 84 00

VÄSTERBOTTEN, 24/AC

Kontaktperson: Inger Malmén
0730-45 90 90

NORRBOTTEN, 25/BD

Kontaktperson: Anna-Lena Gröhn
073-0911 767

Värva en medlem!

Värvarens personnr

MEDLEMSLÖFTE

Som medlem i IOGT-NTO lovar jag att arbeta för ett bättre samhälle utifrån IOGT-NTO-rerelsens grundsatser och program.

Därmed lovar jag att leva helnyktert, det vill säga att ej använda alkohol drycker med högre alkoholhalt än 2,25 volymprocent, narkotika eller andra gifter med berusande effekt.

IOGT-NTO är ansvarig för behandlingen av de personuppgifter som du lämnar i samband med din medlemsansökan. Personuppgifterna kommer IOGT-NTO att använda för att föra medlemsregister och behandlas inom ramen för IOGT-NTO:s verksamhet. De kan också komma att överlämnas för behandling till annan part som IOGT-NTO har ett avtal med, exempelvis för administration av medlemsavgifter eller för erbjudanden om tjänster och produkter till dig som medlem.

IOGT-NTO är angelägen om att de personuppgifter som registreras är riktiga. För att ge dig som medlem bästa möjliga service är det därför viktigt att du meddelar oss eventuella förändringar. Du kan när som helst skicka en skriftlig begäran till oss om information om vilka personuppgifter om dig som behandlas.

Vill du inte att dina personuppgifter överlämnas till annan för exempelvis marknadsföringsändamål är du välkommen att skriftligen anmäla detta till oss.

Jag står bakom IOGT-NTO:s medlemslöfte och vill bli medlem

Jag godkänner att IOGT-NTO sparar och hanterar mina personuppgifter.

Namnsteckning *

Förnamn *

Efternamn *

Gatuadress *

Postnummer *

Ort *

Personnr (10 siffror) *

Telefonnr

E-postadress

Eventuellt önskad förening

* Obligatoriska uppgifter.

Skicka in talongen till IOGT-NTO, Box 12825, 112 97 Stockholm

IOGT-NTO INFORMERAR

www.iogt.se • www.sobernet.nu • 08-672 60 05 • info@iogt.se

Projektbidrag: Sök före midsommar

Har er förening något utvecklingsprojekt på gång som passar in i 2-miljonerspotten?

Passa på att skicka in er ansökan före midsommar så får ni svar innan vi stänger för semester v 27–32.

Den 10 augusti öppnar vi för fler ansökningar.

I år kan man söka för medlemsvärvning, alkoholpolitik och nya verksamheter. Sista ansökningsdag är 30 november, eller så länge pengarna räcker.

Mer info om projektbidrag finns på www.iogt.se/medlemssidor.

VÄLKOMNA TILL IOGT-NTO!

Här ser ni de IOGT-NTO-föreningar som nybildats under 2015. Föreningarna, och deras medlemmar, hälsas varmt välkomna in i IOGT-NTO-familjen. Lycka till med verksamheten!

- 14C6686 IOGT-NTO Samawadaag, Angered, Göteborg och Bohusläns distrikt
- 07C6689 IOGT-NTO Hormar, Alvesta, Kronobergs distrikt
- 04C6691 IOGT-NTO Ogaden Samhällsförening, Eskilstuna, Södermanlands distrikt

FÖLJ KONGRESSEN OCH LÄS HANDLINGAR

Är du nyfiken på alla handlingar som ska behandlas på kongressen? Besök vår kongresshemsida www.nykter15.se. Där finns alla handlingar upplagda under fliken IOGT-NTO/Förhandlingar.

Är du intresserad av att följa kongressens förhandlingar? Via www.iogt.se/direkt kan du se förhandlingarna live under kongressveckan, **24–28 juni**.

MEDLEMSVÄRVARE: PLANERA HÖSTENS FÖRSTA PREMIERESA!

Är du en av våra medlemsvärvare? Notera då att den 27–30 augusti är det möjligt att använda sina värvarepremier för att åka på en långweekendresa till vackra Prag.

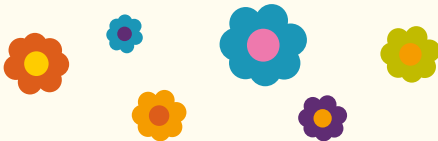
För att kunna följa med behöver du ha 30 betalande nyvärvade medlemmar (under 2015) och du själv ska ha betalat din medlemsavgift.

VAR VÄRVAR VI I SOMMAR

IOGT-NTO kommer att vara ute i Sommarsverige för att värva nya medlemmar. Om du är i närheten är du varmt välkommen att titta förbi och säga hej!

Här nedan ser du de orter som vi besöker.

Torp (Örebro) 15–21 juni
Nyhem (Mullsjö) 15–21 juni
Kongress (Lund) 22–27 juni
GeKås (Ullared) 6–12 juli
Dansbandsvecka (Malung) 12–18 juli
Urkult (Näsåker) 30 juli–1 augusti
Stora Nolia (Umeå) 1–9 augusti
Nordstan (Göteborg) 10–16 augusti

SISTA ANSÖKAN FÖR STIFTELSE

IOGT-NTO har hand om flera stiftelser/fonder som delar ut pengar. Den 31 augusti är det sista ansökan ur Oskar Franzéns stipendiefond – för medlemmar upp till 25 år att använda till utbildning.

Läs mer om alla stiftelser/fonder, deras kriterier och annan viktig information på www.iogt.se/fonder.

HÄR NI SKICKAT ER ÅRSRAPPORT?

Har er IOGT-NTO-förening skickat in årsrapporten efter föreningens årsmöte? Med uppdaterade uppgifter i registret får fler personer rätt information. Årsrapporten ska skickas både till IOGT-NTO-förbundet i Stockholm och till det distrikt som föreningen tillhör. Saknar ni blankett för årsrapporten hittar ni den på www.iogt.se/foreningsservice.

ALKOKOLL PÅ DISTANS

Under hösten 2015 kommer kursen Alkokoll på distans att genomföras. Det är alltså en kurs som genomförs via internet, och alla som deltar jobbar självständigt med uppgifter som man får från kursledaren.

Ett perfekt tillfälle för dig som vill lära dig mer om alkoholfrågan och IOGT-NTO:s ställningstaganden runt denna drog.

Läs mer och anmäl dig senast den 31 augusti via www.iogt.se/alkokoll.

MEDLEMSAVGIFT 2015!

Kom ihåg att betala din medlemsavgift för 2015 till IOGT-NTO. Det finns flera olika sätt att betala din medlemsavgift.

- **Inbetalningskort** – använd det som du fick i brev tidigare.
 - **Autogiro** – använd blankett som är skickad till dig, eller ladda ner från www.iogt.se/medlemssidor.
 - **SMS** – skicka IOGT (mellanslag) personnummer (ex: IOGT 19850506xxxx) till **72456**. Eventuell operatörsavgift kan tillkomma.
 - **Betala med kort** via webben. Besök www.iogt.se/medlemssidor och klicka dig till betalsidan.
- Är du osäker på om du har betalat så kollar vi upp det, kontakta oss på info@iogt.se.

ATT TÄNKA PÅ VID KONTAKT MED IOGT-NTO

När du tar kontakt med IOGT-NTO för ärenden som rör ditt medlemskap, t.ex. exempel när du skickar brev till Medlemsservice, behöver du vara tydlig med vem du är. Uppge både ditt för- och efternamn samt personnummer. Detta för att underlätta för den som tar emot ditt meddelande samt minska risken för att det blir fel.

Det kan vara svårt att t.ex. veta vem som har ett nytt telefonnummer om ett brev endast är undertecknat med förnamn.

TIPS PÅ ENGAGEMANG

- Bjud på alkoholfritt i sommar
- Köp en sommarlovslott via Miljonlotteriet
- Lyssna på IOGT-NTO:s kongressförhandlingar på www.iogt.se/direkt
- Hjälp till att sommarfixa i er IOGT-NTO-lokal
- Värva en medlem till IOGT-NTO

FÖLJ IOGT-NTO PÅ

KALENDARIUM 2015

JUNI

24–28 ... Kongress, Lund
28–5/7.. Politikerveckan i Almedalen, Visby

AUGUSTI

18–20 ... Distriktskonsulentsamling
28..... Accent nr 5 kommer ut
31..... Sista ansökan Oskar Franzéns stipendiefond

SEPTEMBER

4–6..... Värvarkickoff, Stockholm
7–13..... Värvarkampanj individuell
14–19... Värvarkampanj Stockholms central
19–20... Konferens för distriktsordförande och -kassörer
21–26... Värvarkampanj Malmö central
Sep–okt. Världens barn-kampanj (datum ej bestämt)

OKTOBER

1–31 Värvarkampanj Fika för alla
2–4..... Regional nätverksträff för kamratstöd
9..... Accent nr 6 kommer ut
16–18... Regional nätverksträff för kamratstöd
19..... Sista dag för anmälan till frågetävlingen Pumpen

NOVEMBER

1–
–15/12.. NBV: Medlemsmötesperiod i avdelningarna
5..... Värvarkampanj Stora fikadagen
6–8..... Verksamhetsforum, Saltsjö-Boo
8–9..... MR-dagarna i Göteborg
11..... Dag om IOGT-NTO:s sociala företag
12..... Frågetävlingen Pumpen
13..... Accent nr 7 kommer ut
25..... Internationella dagen mot våld mot kvinnor
30..... Sista ansökan lokala utvecklingsprojekt
30–
13/12.... Julvärvarkampanj

DECEMBER

1–
–3/1 2016 Vit jul-kampanjen
1..... Internationella Hiv-/aidsdagen
18..... Accent nr 8 kommer ut

Läs artiklar som bara publiceras på nätet:

accentmagasin.se/bonus

VIDEO

Foto: Nathalie C. Andersson

Se mer av Accent i sociala medier. Vi finns på Facebook, Twitter, Instagram, Youtube och Soundcloud.

Facebook: facebook.com/accentmagasin
 Twitter: @accentmag
 Instagram: @accentmag
 Youtube: youtube.com/user/tidningenaccent
 Soundcloud: soundcloud.com/accentmag

Andra saker på webben du inte vill missa

- Carlsberg ger svar om #almedalsdrinken
- Danska IOGT hotat av nedläggning
- Storbritannien förbjuder internetdroger
- Alkoholfritt ger pengar till ideella föreningar
- Flytväst och nykterhet räddar liv

Kamratstödet förändrade hennes liv. Mia Garpefjäll är alkoholist. Efter en gastric bypass-operation bytte hon sockerberoendet mot alkohol. Men med hjälp av IOGT-NTO:s kamratstöd i Skarpnäck börjar hon ta sig tillbaka – och nu har hon bestämt sig för att förbli nykter.

VIDEO

Kongressord med glimten i ögat

Snart är det dags för IOGT-NTO:s kongress i Lund. En bra förberedelse är att lära sig de mest nödvändiga kongressorden så som kontrapositionsvotering och votering. Som hjälp på traven har Accent gjort en skånsk kongressparlör. Folkbildning med glimten i ögat. Se videorna på: www.accentmagasin.se/bonus

VIDEO

Foto: Pierre Andersson

Guide till hur demokratin fungerar inom IOGT-NTO

Vad är egentligen demokrati? Hur ser den demokratiska processen ut inom IOGT-NTO – och vad spelar kongressen för roll? Det får vi veta mer om i det här videoinslaget som sändes i "Snack med Accent" under våren. Videon går att se i efterhand via Accents Youtubekanal eller via: www.accentmagasin.se/bonus

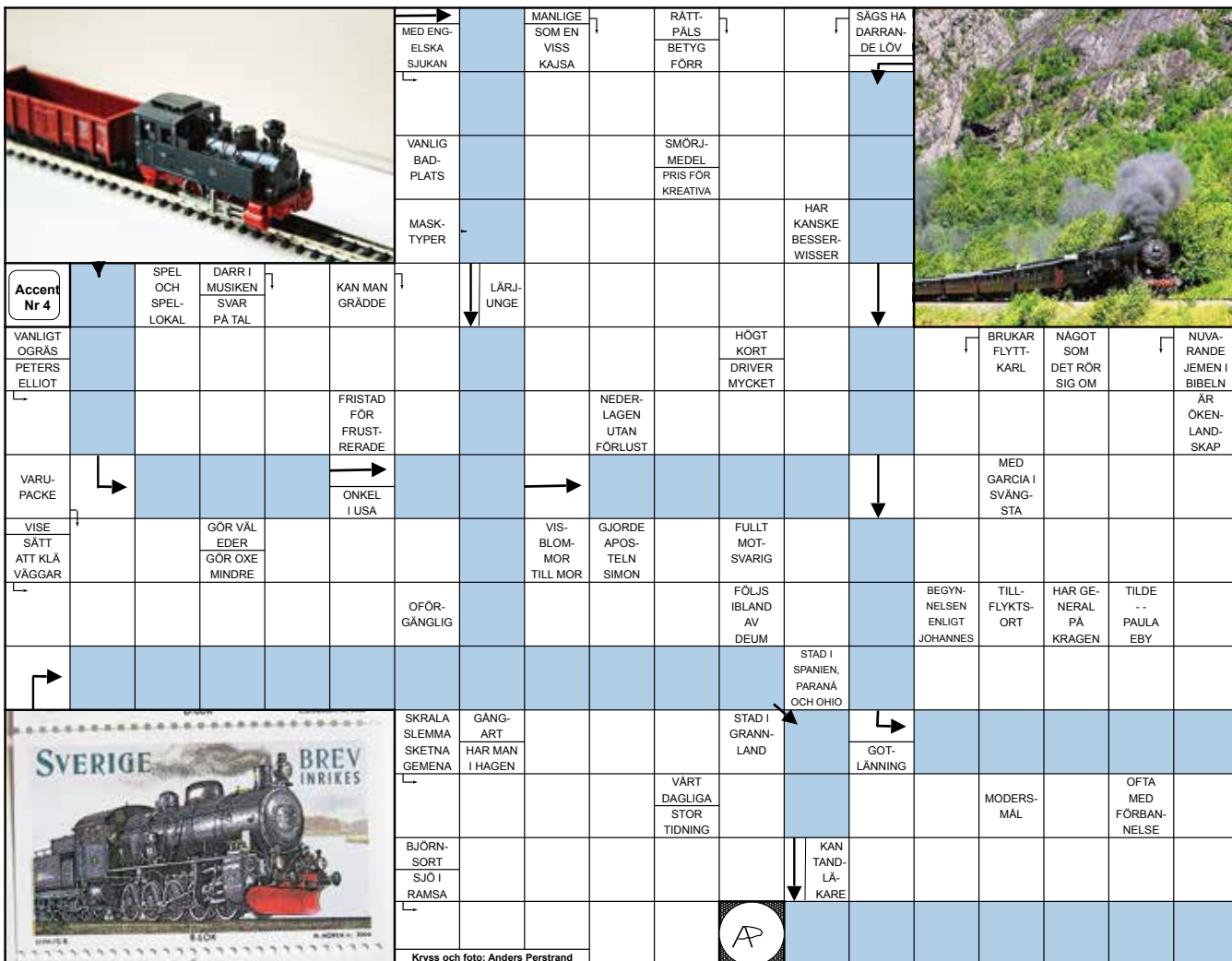
Så mycket mer Accent – fast på internet

Visste du att Accent även finns på nätet?

På www.accentmagasin.se uppdaterar vi med nyheter flera gånger i veckan. En del av sakerna hamnar i tidningen, andra inte. Genom att gå in på www.accentmagasin.se/bonus kan du se några av de webbunika saker som vi tipsar om här på sidan.

Tipsa oss på Accent!

Finns det något du tycker vi borde skriva om? Har du andra idéer? Skriv till accent@iogt.se eller mejla direkt till vår digitalredaktör Nathalie C. Andersson: nathalie.andersson@iogt.se.

Posttidning B

Accent, Box 12825

112 97 Stockholm

Läs mer på www.iogt.se/kickoff!

Varje distrikt utser sina deltagare och anmälde dem till förbundet senast den 21/8.

Med en spännande värvningskampanj kommer vi att byta tankar och idéer samt planera hur vi ska jobba. Tillsammans ser vi till att IOGT-NTO får många nya medlemmar!

Vi ses i Stockholm eller Ronneby, och har gemensamma föreläsningar via videolänk.

↑
NU VÄNDER VI UPP OCH NER PÅ VÄRVNINGEN
↓